

Toelichting

Bestemmingsplan Havengebied Terschelling

5 Februari 2020

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Plangebied	4
1.3 Vigerende bestemmingsplannen	5
1.4 Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2 Planbeschrijving	6
Hoofdstuk 3 Beleid	8
3.1 Rijksbeleid	8
3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	8
3.1.2 Derde Nota Waddenzee	8
3.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	8
3.2 Provinciaal beleid	9
3.2.1 Streekplan Fryslân 2007	9
3.2.2 Verordening Romte	12
3.2.3 Grutsk op 'e Romte	12
3.3 Gemeentelijk beleid	13
3.3.1 Toekomstvisie TS 25	13
3.3.2 Havenverordening Terschelling 2006	14
3.3.3 Masterplan Havengebied Terschelling (in ontwikkeling)	14
3.3.4 Conclusie	14
Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten	15
4.1 Geluidhinder	15
4.2 Milieuzonering	15
4.3 Bodemkwaliteit	16
4.4 Waterparagraaf	17
4.5 Luchtkwaliteit	19
4.6 Ecologie	19
4.7 Externe veiligheid	20
4.8 Erfgoed	20
4.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling	23
Hoofdstuk 5 Juridische toelichting	24
5.1 Algemeen	24
5.2 Algemene bestemmingen	24
5.3 Afzonderlijke bestemmingen	25
Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid	27
6.1 Economische uitvoerbaarheid	27
6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	27

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Elke gemeente dient op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) om de tien jaar haar bestemmingsplannen te herzien of een beheersverordening op te stellen. De bestemmingsplannen die in het Havengebied gelden zijn verouderd. Voor een deel van het Havengebied is geen bestemmingsplan van toepassing.

Op 24 april 2018 is een bestemmingsplan "Havengebied Terschelling" door de gemeenteraad vastgesteld. Tegen deze vaststelling is beroep ingesteld bij de Raad van State. Op 21 juni 2019 is er een zitting geweest bij de Raad van State.

Uit de behandeling bij de Raad van State is gebleken dat er mogelijk op onderdelen sprake is van een bestemmingsplan dat niet voldoende gemotiveerd is. Dat heeft te maken met de onderzoeksplicht die hoort bij ontwikkelingen die geboden worden. De beroepsgronden die zijn aangevoerd worden hierdoor mogelijk gegrond verklaard. Daarom heeft de gemeente de mogelijkheid gekregen om dit te herstellen met een herstelbesluit en in dat kader ook in overleg te gaan met appellant. Dit bestemmingsplan herstelt een aantal onderdelen en vervangt het bestemmingsplan dat op 24 april 2018 is vastgesteld.

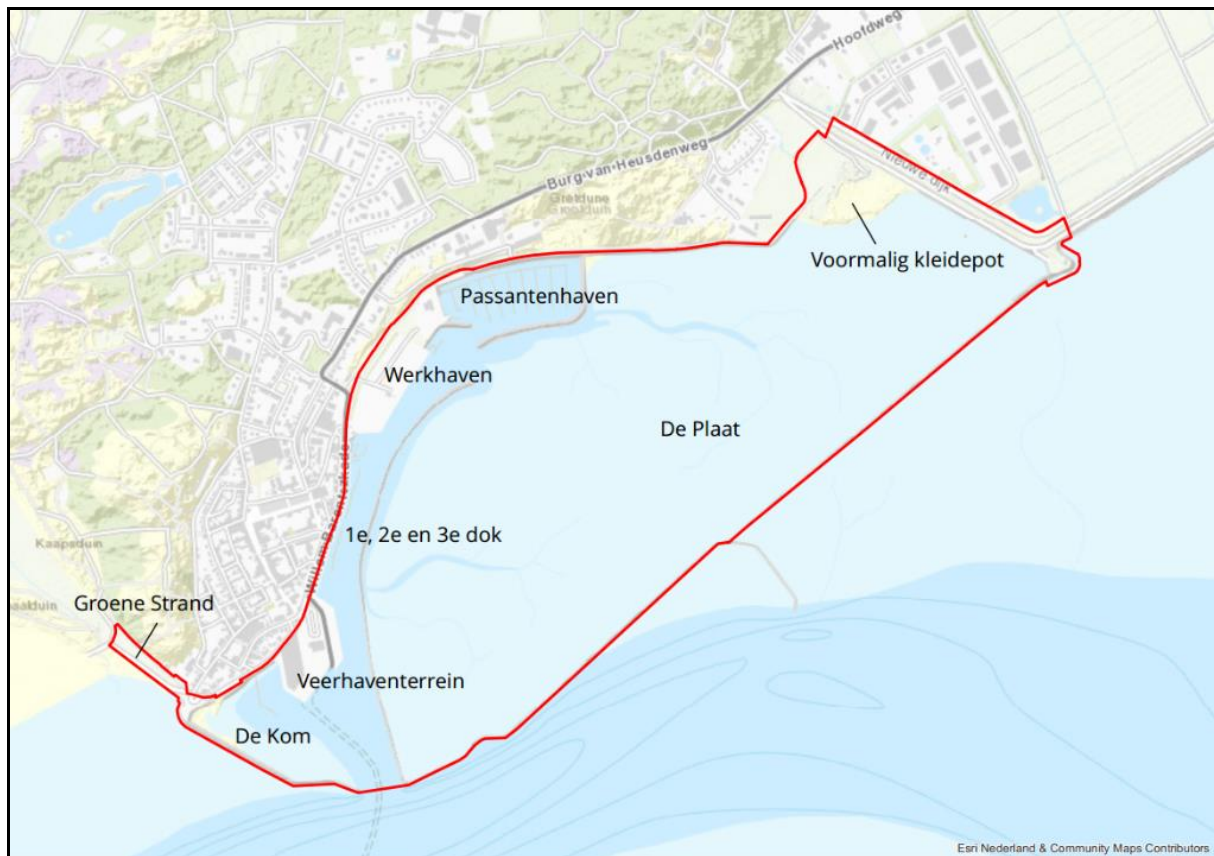
Voor het plangebied wordt gekozen om een bestemmingsplan op te stellen. Een bestemmingsplan heeft de voorkeur boven een beheersverordening, omdat een bestemmingsplan ontwikkelruimte kan bevatten. Voorliggend bestemmingsplan biedt een actueel planologisch-juridisch kader voor het Havengebied. Het havengebied grenst aan het Natura 2000-gebied Waddenzee. Ter voorkoming van mogelijke (significant) negatieve effecten op de Waddenzee, de daarbij behorende onderzoekverplichtingen en de daarvoor benodigde investering(en) zal terughoudend worden omgegaan met het opnemen van planologische ontwikkelruimte in het havengebied.

Als (significant) negatieve gevolgen van de in het bestemmingsplan opgenomen planologische ontwikkelruimte niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten dan kan het noodzakelijk zijn dat een verstorings- en verslechteringstoets (bij mogelijk negatieve effecten) of een passende beoordeling (bij mogelijk significant negatieve effecten) moet worden uitgevoerd. Het uitvoeren van een passende beoordeling leidt op basis van de Wet natuurbescherming tot het opstellen van een milieueffectrapportage. Bij het bieden van planologische ontwikkelruimte in het bestemmingsplan voor het havengebied wordt als uitgangspunt genomen dat zowel een passende beoordeling als een milieueffectrapportage niet aan de orde zijn.

Het voorliggende bestemmingsplan is in hoofdlijnen afgestemd op de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Havengebied Terschelling zoals vastgesteld op 28 februari 2017.

1.2 Plangebied

De ligging en globale begrenzing van het plangebied zijn aangegeven op onderstaande overzichtskaart.

Figuur 1: overzichtskaart plangebied.

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

Voorliggende bestemmingsplan heeft betrekking op het Havengebied bij West-Terschelling.

Voor het Havengebied zijn de volgende bestemmingsplannen van kracht:

- Fietspad Dellewal – Nieuwedijk (2001).
- Waddenzeedijk (dijkverbetering) (1997).
- Passantenhaven Dellewal (1984/1990).

Voor een deel van het havengebied is geen bestemmingsplan van toepassing.

1.4 Leeswijzer

Deze toelichting is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied en het planvoornemen.
- In hoofdstuk 3 wordt het relevante rijksbeleid, provinciale en gemeentelijke beleid behandeld.
- Hoofdstuk 4 gaat in op de omgevingsaspecten waar bij het opstellen van ieder ruimtelijk plan rekening moet worden gehouden.
- In hoofdstuk 5 wordt een beschrijving van de juridische aspecten van dit bestemmingsplan gegeven.
- In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid.

Hoofdstuk 2 Planbeschrijving

Voorliggend bestemmingsplan is de planologische regeling voor het Havengebied bij West-Terschelling. Naast water, ligplaatsen en natuur omvat het ook de functies op de vaste wal, zoals een stukje van het Groene Strand en het veerhaventerrein.

Het bestemmingsplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het bestemmingsplan is gericht op het beheer in het gebied. In aansluiting op de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Havengebied Terschelling is gekeken naar de bestaande functies in het gebied en de geboden planologische mogelijkheden zoals die zijn opgenomen in het huidige planologische regime. Ook verleende vergunningen zijn aangemerkt als bestaand.
- Ter plaatse van het kleidepot aan de oostkant van het plangebied wordt de organische ontwikkeling van natuur voortgezet.
- Ter plaatse van de aanduiding "steiger" zijn de bestaande steigers bestemd en vastgelegd op de bestaande lengte en hoogte. Uitbreidingsmogelijkheden worden niet geboden.
- Het gedeelte van het Groene Strand dat binnen het plangebied ligt, wordt bestemd als 'Natuur'. Het overwegend groene karakter blijft behouden. Er zijn geen mogelijkheden om deze gonden binnenplannen te verharderen. Mogelijk is op termijn een aanpassing van de infrastructuur op het Groene Strand nodig. Als er echt aanpassing van de infrastructuur nodig is zal dat met een zelfstandige procedure vergund moeten gaan worden.
- Voor de archeologische waarden op de Plaat is een beschermingsregime opgenomen in de dubbelbestemming Cultuurhistorische waarden. Om het ecologisch beheer ter plaatse niet op slot te zetten, is gebruik gemaakt van de uitzondering zoals deze ook is opgenomen in de beheersverordening Waddenzee.
- Er wordt geen ruimte geboden voor evenementen. Evenementen in het plangebied moeten met een zelfstandige procedure aangevraagd en getoetst worden of er een omgevingsvergunning verleend kan worden.

De volgende beoogde ontwikkelingen zijn niet in het bestemmingsplan meegenomen, omdat de plannen hieromtrent nog niet dusdanig concreet zijn dat deze op uitvoerbaarheid kunnen worden beoordeeld:

- De plannen voor en rondom de uitbreiding van de Veerterminal.
- De verhoging van het Veerhaventerrein tot een maximum van 50 cm.
- (mogelijke) Aanpassing van de infrastructuur bij het Groene Strand voor de optimalisatie van de toegankelijkheid van De Walvis en het B&Y-terrein.

De mogelijkheid voor het opwekken van energie door middel van het omzetten van zonlicht in elektriciteit en/of warmte met gebruik van zonnepanelen op het parkeerterrein van de werkhaven is ook niet in dit bestemmingsplan opgenomen.

Hoofdstuk 3 Beleid

In dit hoofdstuk wordt relevant beleid benoemd van het Rijk, de provincie en de gemeente. Het hoofdstuk is gericht op beleid dat mogelijk extra beperkingen oplegt voor het plangebied ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR), die is vastgesteld in maart 2012, beschrijft de nationale overheid de belangen van het Rijk op het gebied van ruimte en mobiliteit.

Daarbij zijn 3 hoofdbelangen geformuleerd:

- De concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat.
- De bereikbaarheid verbeteren.
- Zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

In de SVIR is aangegeven dat landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten identiteit geven aan een gebied. Bovendien zijn culturele voorzieningen en cultureel erfgoed van belang voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat en daarmee voor de concurrentiekracht van Nederland.

3.1.2 Derde Nota Waddenzee

Het Nederlandse beleid ten aanzien van het waddengebied is (mede) vastgelegd in de Derde Nota Waddenzee. Deze nota heeft, daar waar concrete beleidsbeslissingen zijn opgenomen, rechtstreekse doorwerking naar het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. De Derde Nota Waddenzee heeft betrekking op alle grond die bij vloed vanuit de Waddenzee onderloopt. Dit is inclusief de kwelders (zoals de Boschplaat op Terschelling), strandvlakten en onbewoonde eilanden, zoals Griend. Het Noordzeestrand op de eilanden en buitengaatse zandplaten vallen buiten het beschermde gebied.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

3.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op rijksniveau is in de eerdergenoemde SVIR vastgesteld dat voor een beperkt aantal onderwerpen de bevoegdheid om algemene regels te stellen moeten worden ingezet. Het gaat daarbij om de Waddenzee en waddengebied, defensie, kustfundament, ecologische hoofdstructuur, buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen en primaire waterkeringen buiten het kustfundament. De SVIR bepaalt welke kaderstellende uitspraken zodanig zijn geformuleerd dat deze bedoeld zijn om beperkingen te stellen aan de ruimtelijke besluitvormingsmogelijkheden op provinciaal en/of gemeentelijk niveau. Die uitspraken onderscheiden zich in die zin dat van de provincies en de gemeenten wordt gevraagd om de inhoud daarvan te laten doorwerken in de lokale ruimtelijke besluitvorming. Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro) bevestigt in juridische zin die kaderstellende uitspraken. Het Barro geeft de concrete uitwerking van de nationale belangen in de lokale ruimtelijke plannen, waaronder een bestemmingsplan. Bij het opstellen van het bestemmingsplan is hiermee rekening gehouden.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Streekplan Fryslân 2007

Centraal in de visie van de provincie op de ruimte van Fryslân staan de relaties tussen de steden en het platteland. Het is in de ogen van de provincie zinvol om beide gebieden vooral als aanvullend ten opzichte van elkaar te beschouwen. Vanuit deze wisselwerking zet de provincie in op concentratie van de verstedelijking in de stedelijke gebieden, zonder dat dit ten koste gaat van de vitaliteit van het omliggende platteland.

Een aantal thema's wordt nader uitgewerkt. Hieronder worden de thema's genoemd die relevant zijn in het kader van voorliggende bestemmingsplan.

Kustverdediging en buitendijks bouwen

Vanwege de verwachte zeespiegelstijging moeten in de toekomst de huidige dijken langs de Waddenzee worden versterkt. Hiervoor is het nodig dat zones langs of rondom dijken zoveel mogelijk vrij blijven van bebouwing. In het Streekplan worden zones aangegeven waarbinnen de beheerders van de dijken voor eind 2008 de exacte vrijwaringszones moesten bepalen en moesten vastleggen in hun leggers. De breedte van de ruime zones is voor de Waddeneilanden als volgt:

Tabel 1. Breedte van de ruime reserveringszones langs primaire waterkeringen (in m)

	Buitendijks	Binnendijks buiten de kom
Smalle duinen en dijken	200 m	125 m
Brede duinen met primaire kering in de zeereep	200 m	125 m
Brede duinen zonder primaire kering in de zeereep	*	*

* Deze reserveringszones worden meegenomen in een streekplanuitwerking voor de Waddeneilanden.

Bij het aangeven van de exacte vrijwaringszones gelden de volgende principes:

- Dijkversterking binnendijks waar het kan, buitendijks waar het moet. En: zo smal als het kan, zo breed als het moet. Alleen in die situaties waar er binnendijks een knelpunt is voor dijkversterking, wil de provincie de huidige dijk naar buiten toe versterken.
- Binnen de zonering geldt voor de Waddeneilanden dat bij recht en bij ontheffing de planologische ruimte in de bestemmingsplannen mag worden benut.
- Bij verruiming van de mogelijkheden voor bestaande bedrijven die gebonden zijn aan ligging in het buitengebied, zal een individuele afweging worden gemaakt of de verruiming een onomkeerbare belemmering voor de toekomstige dijkversterking vormt.
- Bij bestaande woningen en niet aan de ligging in het buitengebied gebonden bedrijven is een eenmalige verruiming van 10% toelaatbaar.
- Voor het overige is nieuwbouw niet mogelijk, tenzij er sprake is van een maatschappelijk belang.

Ten aanzien van de buitendijkse ontwikkelingen binnen de reserveringszone rondom waterkeringen is ook het beleid van de reserveringszone van toepassing:

- Buitendijkse bebouwing vindt plaats op risico van de eigenaar; naast het risico van schade aan eigendommen zijn in dit verband ook gebruikers-risico's verbonden aan het bouwen en eventueel wonen in buitendijks gebied vanwege de kans op overstroming en calamiteiten bij stormcondities.
- De provincie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor eventuele schade bij calamiteiten. De gemeente zal bij de afweging per concreet geval hierin haar eigen positie moeten bepalen, na overleg met Rijk en provincie.

- Bij nieuwbouw of vervanging van de bestaande bebouwing wordt vanwege de genoemde risico's risicobewust gebouwd, waarbij rekening wordt gehouden met de zeespiegelstijging.
- Buitendijkse ontwikkelingen mogen geen negatief effect hebben op de waterkwaliteit.
- Buitendijkse ontwikkelingen mogen geen wezenlijke afbreuk doen aan de openheid en weidsheid van het gebied, zichtlijnen niet onevenredig aantasten en past binnen de schaal en maat van de omgeving.

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen die de (mogelijkheden voor) kustverdediging in gevaar zouden kunnen brengen. De waddenzeedijk binnen het plangebied is van een dubbelbestemming 'Water - Waterkering' voorzien.

Waddeneilanden

Aansluitend op het rijksbeleid (met name de Planologische Kernbeslissing Waddenzee) stelt de provincie in haar beleid de bijzondere waarden van de Waddeneilanden voorop. Geconcentreerd in de dorpen is ruimte voor wonen en werken, afgestemd op de eilander situatie. De woningbouw wordt zo gericht mogelijk ingezet voor bewoners die sociaaleconomisch aan de eilanden gebonden zijn. Kwaliteitsverbetering van de recreatie is nodig om concurrerend te kunnen blijven ten opzichte van alternatieve bestemmingen. Ook biedt de provincie ruimte voor (logistieke) verbeteringen bij en rond de veerplaatsen. Er kan worden ingespeeld op de groeiende belangstelling voor natuurbeleving en –educatie, cultuurtoerisme en actieve (korte) vakanties. Nieuwe grootschalige verblijfsvoorzieningen zijn daarbij minder in beeld; gericht inspelen op de hogere kwaliteitseisen van de recreant met bijbehorende voorzieningen (ook bij slecht weer) des te meer.

Dit kan binnen de landschappelijke en natuurlijke kernkwaliteiten worden ingepast. Er hoeft in dit verband geen tegenstelling tussen recreatie en natuur te bestaan. Natuurontwikkeling is eveneens een investering in de recreatieve kwaliteit.

Ten aanzien van bodem, landschap, natuur en water gelden de volgende uitgangspunten (aangegeven is wat relevant is voor het plangebied):

- De natuurlijke en landschappelijke waarden bepalen in belangrijke mate de ontwikkelingsruimte voor andere functies op de eilanden.
- De provincie is tegen nieuwe opsporing en nieuwe winning van gas op de Waddeneilanden.
- Behoud van de huidige landschappen is van belang voor gevarieerde natuurwaarden.
- De natuurgebieden op en aansluitend aan de eilanden zijn vrijwel geheel aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (VHR-gebieden). Voor deze VHR-gebieden worden beheerplannen opgesteld. Hierin worden relaties bepaald tussen de instandhoudingsdoelen van de relevante soorten en habitats en de vormen van gebruik van deze natuurgebieden. Deze plannen zullen medebepalend zijn voor het ruimtegebruik op de eilanden.
- Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt rekening gehouden met de benodigde reserveringszones voor versterking van de zeekeringen (duinen en dijken) en met de omvang van het dijkringgebied (binnendijks). In een streekplanuitwerking wordt het beleid voor bebouwing op de eilanden nader geformuleerd. Uitgangspunten voor de reserveringszone langs de brede duinen en voor de omvang van het dijkringgebied per eiland, worden mede op grond hiervan door de provincie nog uitgewerkt;
- Natuurcompensatie op de Waddeneilanden wordt primair per eiland geregeld. In voorkomende gevallen zijn afspraken over compensatie elders binnen het Waddenecosysteem mogelijk. Aangezien Terschelling een uitzonderingspositie heeft omdat het hele eiland is aangewezen als EHS-gebied (thans NNN-gebied), is er geen ruimte voor kwantitatieve compensatie op het eiland. In het

Streekplan Fryslân 2007 is voor de Waddeneilanden aangegeven dat er kwalitatieve compensatie mogelijk moet zijn met inachtneming van een aantal genoemde uitgangspunten. De compensatieregeling zal nog door de provincie worden uitgewerkt. Vanuit dat gegeven is er op voorhand geen concrete compensatie aan te geven. De compensatie is nu zodanig georganiseerd dat iedere ingreep in de EHS/NNN gewaarborgd wordt in het ontheffings- of wijzigingsbesluit.

Specifiek voor Terschelling worden de volgende uitgangspunten genoemd (aangegeven zijn die zaken die relevant zijn voor het plangebied):

- Woningbouw en bedrijven zijn primair geconcentreerd in/bij West-Terschelling, secundair in/bij Midsland en vervolgens bij de overige dorpen.
- Recreatieve ontwikkelingen sluiten aan bij de recreatieve zonering van een drukker westelijk deel en middendeel naar een steeds rustiger oostelijk deel van het eiland.

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen. De beperkte ontwikkelruimte die wordt geboden is passend binnen het streekplanbeleid van de provincie.

3.2.2 Verordening Romte

Het Streekplan Fryslân uit 2007 heeft op basis van het overgangsrecht van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de status van structuurvisie gekregen. Met de invoering van de Wro is de goedkeuringsbevoegdheid van bestemmingsplannen van de gemeente vervallen. De provincie heeft daarentegen wel de mogelijkheid gekregen om een provinciale verordening op te stellen. In 2010 heeft de provincie Fryslân derhalve het initiatief genomen om te komen tot de Provinciale Verordening Romte (PVR). Deze is op 15 juni 2011 vastgesteld en is per 1 augustus 2011 in werking getreden. Inmiddels is ook een herziening van de Verordening Romte in werking getreden (d.d. 1 augustus 2014).

In de PVR is aangegeven welke onderwerpen de provincie van provinciaal belang acht en op welke wijze de provinciale belangen moeten worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen. Als daaraan niet wordt voldaan, zal de provincie een zienswijze indienen en eventueel een aanwijzing geven als onvoldoende aan die zienswijze tegemoet wordt gekomen. Het streekplanbeleid, zoals dat hiervoor is aangegeven, is in het kader van de verordening voorzien van concrete beleidsregels. Deze beleidsregels zijn (waar nodig) betrokken bij het opstellen van het bestemmingsplan.

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen. De beperkte ontwikkelruimte die wordt geboden is passend binnen het streekplanbeleid van de provincie.

3.2.3 Grutsk op 'e Romte

In de nota Grutsk op 'e Romte heeft de provincie Fryslân de kernkwaliteiten zoals benoemd in het Streekplan verder uitgewerkt. Behalve een inventarisatie van de kwaliteiten is Grutsk op 'e Romte vooral bedoeld om een ontwikkelingsrichting aan te geven voor de toekomst. Hiervoor zijn adviezen opgenomen. Per landschapstype zijn provinciale belangen geformuleerd.

Voor de Waddeneilanden wordt het volgende genoemd:

- De onderlinge samenhang van de vier eilanden met de Friese kust, als onderdeel van de bescherming van de Waddenzee en het vasteland.
- De 'losse' ligging van de eilanden als wezenlijke karakteristiek, waardoor de eilanden een eigen natuur en cultuur ontwikkelen (maatschappelijk en cultureel). Deze solitaire ligging is ook bepalend voor de vorm(ing) van de kustlijn (ruimtelijk).

- Het dijkenstelsel, zoals de zeedijken en resten van oude mieddijken (oudste bescherming van de dorpen; voor 5% nog aanwezig), als omkadering van de open polderlandschappen.
- De jonge zeepolders met bebouwing (dorpen) op de hogere delen, plaatselijk zelfs op terpen. Eendekooien in en aan de rand van de polder als groene eilanden in de openheid.
- Het totale scala aan gradiënten op de eilanden, vanaf het strand, via de duinen, de binnenduintrand en de polders tot aan de Waddenkust. Deze gradiënten zijn nog steeds aan elkaar gekoppeld door duinbeken, die in slenken overgaan.
- De binnenduintrand als overgang van uitgestrekt duingebied naar het open polderlandschap met zichtlijnen van de binnenduintrand naar de polder en andersom én lineaire duintranddorpen op de overgang.
- Afwisselend duingebied met cultuuringrepen zoals bossen, stuifdijken, (wei)landjes, bunkers en recreatiewoningen.
- De ruimtelijke weerslag van het maritieme verleden te zien in onder andere havens, bakens, vuurtorens, dorpen met maritieme monumenten.
- De rust, stilte en leegte van het strand, de buitendijkse kwelders en het wad.

3.2.4. Ontwerp Omgevingsvisie Fryslân 2019 – De romte diele

De provincie Fryslân heeft een ontwerp omgevingsvisie ter inzage gelegd (25-09-2019). Hierin beschrijft de provincie haar toekomstbeeld voor diverse ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Omdat dit bestemmingsplan de bestaande situatie van een passend planologisch kader voorziet en geen ontwikkelingsruimte biedt wordt geconcludeerd dat deze ontwerp omgevingsvisie geen kaders geeft voor de fysieke leefomgeving waar op dit moment in dit bestemmingsplan rekening mee gehouden moet worden.

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen die de kernkwaliteiten (van provinciaal belang) van het landschap ter plaatse kunnen verstoren.

3.3 Gemeentelijk beleid

Op 28 februari 2017 is door de gemeenteraad de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Havengebied Terschelling vastgesteld. De Nota van uitgangspunten vormt het gemeentelijk kader voor de ontwikkeling van het Havengebied. Het gemeentelijk beleidskader relevant voor het plangebied van bestemmingsplan is daarnaast voor een belangrijk deel terug te vinden in de Toekomstvisie TS 25 en de Havenverordening Terschelling 2006.

3.3.1 Toekomstvisie TS 25

De gemeente heeft haar toekomstvisie vastgelegd in de Toekomstvisie Terschelling 2025. Een sterke vitale samenleving, daar zet de gemeente op in. De bevolking kan op aangename wijze op het eiland wonen, werken, leren en recreëren. Gasten kunnen van het eiland genieten en worden gastvrij ontvangen. De visie is gebouwd op drie belangrijke pijlers: een krachtige samenleving, een duurzame economie en een waardevolle omgeving. In samenhang vormen ze een stevig fundament richting de toekomst.

Voor de thema's wonen, zorg, onderwijs en werkgelegenheid liggen grote opgaven voor Terschelling, die in de visie zijn uitgewerkt volgens de drie pijlers:

- *We bouwen aan een **krachtige samenleving** waarin alle Terschellingers een (veilige) plek hebben, iedereen meedoet en ruimte is voor persoonlijke ontwikkeling.*

- *We streven naar een **duurzame economie** met voldoende werkgelegenheid en zetten in op innovatie en samenwerking. Dit alles gecombineerd met een gastvrije uitstraling.*
- *De belevingswaarde van Terschelling is voor bewoners en bezoekers hoog: we willen daarom onze **waardevolle omgeving** zoveel mogelijk in stand houden voor de toekomst, dit voor zowel mens, plant als dier.*

Een duurzame ontwikkeling van Terschelling vraagt om een afstemming tussen people (mensen), planet (leefomgeving) en profit (economie). Dit geldt eveneens voor toekomstige ontwikkeling van het havengebied.

3.3.2 Havenverordening Terschelling 2006

In de Havenverordening stelt de gemeenteraad algemeen verbindende voorschriften met betrekking tot het gebruik van openbaar water, in beheer bij de gemeente. De regels strekken ten dienste van verkeersbelangen en ter bescherming van andere belangen die met het beheer van scheepvaartwegen samenhangen. Daarnaast zijn in de Havenverordening regels gesteld ten aanzien van openbare orde en veiligheid. De Havenverordening Terschelling en de bestemmingsplan Havengebied Terschelling hebben voor een groot deel hetzelfde toepassingsgebied en zijn complementair.

3.3.3 Masterplan Havengebied Terschelling (in ontwikkeling)

Voor een langere termijn toekomstbeeld voor het havengebied wordt synchroon aan het bestemmingsplan een Masterplan ontwikkeld. Dit Masterplan betreft een globaal plan met concrete projecten die op termijn, mede afhankelijk van de mogelijkheden voor subsidie uitgevoerd kunnen gaan worden. Het Masterplan kan aanleiding geven voor separate planologische procedures aan de hand van concrete uit het Masterplan voortkomende projecten.

3.3.4 Conclusie

Het bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen die strijdig zijn met het eigen gemeentelijk beleid en biedt voldoende ruimte voor gebruik en beheer van het havengebied.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

Dit bestemmingsplan is conserverend van aard. Als in de nabije toekomst wel nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden, zal daarvoor een afzonderlijke bestemmingsplanprocedure worden opgestart (inclusief onderzoeksverplichtingen) of een afwijkingsprocedure worden doorlopen waarbij de strijdigheid met het bestemmingsplan opgelost wordt. Gelet op het conserverend karakter van dit bestemmingsplan is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de uitvoering van dit bestemmingsplan leidt tot nadelige milieugevolgen. Hieronder worden wel alle onderzoeksaspecten volledigheidshalve kort nagelopen.

4.1 Geluidhinder

Normstelling en beleid

De Wet geluidhinder (Wgh) is er op gericht om geluidhinder vanwege onder meer wegverkeerslawaaai, spoorweglawaaai en industrielawaaai te voorkomen en te beperken. De Wgh bepaalt dat de 'geluidsbelasting' op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten niet hoger mag zijn dan een in de wet bepaalde norm die als voorkeursgrenswaarde wordt aangeduid. Indien binnen een geluidzone nieuwe geluidgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd, moet door middel van akoestisch onderzoek worden vastgesteld of aan de grenswaarden uit de Wgh wordt voldaan.

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan maakt bij recht geen ontwikkelingen mogelijk waarvoor akoestisch onderzoek vereist is en is op dit punt dus uitvoerbaar.

4.2 Milieuzonering

Normstelling en beleid

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is de ruimtelijk-functionele afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en hindergevoelige functies (waaronder woningen) noodzakelijk. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden aangetoond dat een planvoornemen buiten de invloedssfeer van eventuele hinderlijke activiteiten in de omgeving valt en daarnaast geen belemmeringen oplevert voor nabijgelegen functies.

Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringlijst van de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009). Een richtafstand wordt beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten (betreffende geluid, geur, stof en gevaar) redelijkerwijs kan worden uitgesloten. De grootste afstand is bepalend. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken.

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Binnen het plangebied komen verschillende functies voor. Deze functies zijn gereguleerd via het milieuspoor.

Aangezien het bestemmingsplan verder geen ingrepen mogelijk maakt, is er geen sprake van (nieuwe) conflictsituaties en kan onderzoek achterwege blijven.

4.3 Bodemkwaliteit

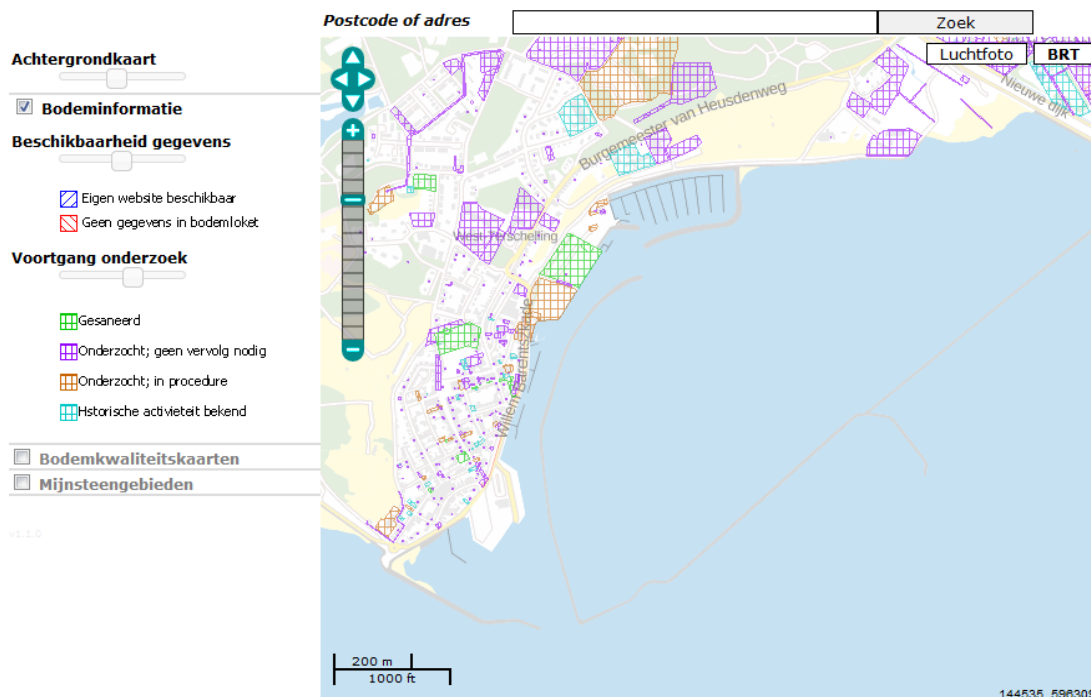
Normstelling en beleid

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een ruimtelijk plan inzicht verkregen moet worden in de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder meer duidelijkheid over de noodzakelijke financiële investering in een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering moet bestaan. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is derhalve onderdeel van de onderzoeksverplichting bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan. Daarnaast geldt in het kader van een goede ruimtelijke ordening in relatie tot de volksgezondheid dat het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming, zoals wonen, in beginsel moet worden voorkomen.

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Er doen zich volgens het provinciale Bodemloket (internetversie) geen directe knelpunten binnen het plangebied voor (zie onderstaande fragment). Voorafgaand aan het verlenen van omgevingsvergunningen - in geval van nieuwe ontwikkelingen - zal de gemeente beoordelen of de bodemgesteldheid afdoende is onderzocht en het beoogde grondgebruik toelaat.

Kaart

Figuur 2. Fragment bodemkwaliteitskaart (bron: bodemloket.nl)

4.4 Waterparagraaf

Normstelling en beleid

Van groot belang voor de ruimtelijke ordeningspraktijk is de wettelijk verplichte watertoets. De watertoets is erop gericht dat gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor de waterhuishouding meer expliciet worden afgewogen. Daartoe worden ontwikkelingen vroegtijdig afgestemd met de betrokken waterbeheerder.

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

De waterbeherende instanties in het plangebied zijn het Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat. Via de digitale watertoets is melding van het plan gedaan bij het Wetterskip Fryslân. Wetterskip Fryslân stuurt een kopie van het wateradvies voor plannen buiten de primaire kering naar Rijkswaterstaat en wijst de initiatiefnemer op de verantwoordelijkheden van Rijkswaterstaat.

Uit de digitale watertoets komt naar voren dat een normale watertoetsprocedure moet worden gevolgd. Dit betekent dat het Wetterskip een aanvullend op het plan afgesteld wateradvies afgeeft. Op 10 april 2017 is het wateradvies ontvangen. Het volledige advies is opgenomen in bijlage 1.

Voorliggend bestemmingsplan is een beheerplan, waarin slechts op zeer kleine schaal ontwikkelruimte is geboden. Op het verzoek van het Wetterskip is een voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan opgenomen die erin voorziet dat bij ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt met meer dan 200 m² in stedelijk gebied en meer dan 1.500 m² in landelijk gebied, de initiatiefnemer contact opneemt met Wetterskip Fryslân. Op deze manier kunnen zij bij toekomstige ontwikkelingen ook adviseren over de waterspecten.

Daarnaast vraagt het Wetterskip in hun wateradvies aandacht voor landelijke aandachtspunten op het gebied van water. Het gaat om Meerlaagse Veiligheid, waarbij wordt ingezet op Veiligheid in drie lagen. Vooral laag 2 (het duurzaam inrichten van de ruimte) is in het kader van de ruimtelijke ordening van belang. Ook wordt aandacht besteed aan Klimaatadaptie. Kansen moeten worden benut om het gebied klimaatrobust in te richten. In het plangebied kan hierop worden geanticipeerd door bijvoorbeeld het percentage verhard oppervlak te verminderen en het plangebied groener in te richten. Omdat met onderhavig bestemmingsplan slechts zeer kleinschalige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, zijn dit met name aandachtspunten bij toekomstige ontwikkelingen in het plangebied.

Naast de landelijke thema's zijn er in het plangebied een aantal waterhuishoudkundige aandachtspunten waarop in het wateradvies wordt ingegaan. Onderstaand worden deze kort benoemd:

- Het plangebied ligt binnen de reserveringszone van de primaire waterkering langs de Waddenzee. Het is niet toegestaan om werken uit te voeren aan de waterkering of in de reserveringszone. De waterkering is in dit bestemmingsplan beschermd middels de bestemming 'Water – Waterkering'.
- Hoofdwatergangen, schouwwatergangen en overig in het plan aanwezige oppervlaktewater moet planologisch mogelijk worden gemaakt. Voor zover van toepassing is oppervlaktewater in de bestemmingen opgenomen. Voor hoofdwatergangen geldt een beschermingszone van 5 meter aan weerszijde van de oever waarin niet mag worden gebouwd.
- Het plangebied ligt binnen het aandachtsgebied van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) aan de Nieuwedijk 2. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de geurcontour. Ter plaatse maakt dit bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk die hiervan hinder ondervinden.

- In het plangebied ligt een rioolgemaal. Rond rioolgemaal ligt een geurcontour van 30 meter om overlast te voorkomen. Ook hiervoor geldt dat bij nieuwe ruimtelijke ontwikkeling rekening moet worden gehouden met de geurcontour. Dit bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die hinder ondervinden van deze geurcontour.
- Er liggen rioolwaterpersleidingen naar rioolgemaal. Ter plaatse van rioolwaterpersleidingen heeft het Wetterskip beperkt recht van opstal. Dit houdt o.a. in dat binnen een strook van 3 meter aan weerszijde van de leiding (gemeten uit het hart van de leiding) beperkingen gelden voor het grondgebruik. Bebouwing, vaste verharding en diep wortelende beplanting zijn niet toegestaan. Bij toekomstige ontwikkelingen moet hiermee rekening worden gehouden.

Uit bovenstaande blijkt dat de waterhuishoudkundige belangen in het plangebied worden gerespecteerd. Het bestemmingsplan is voor het aspect water uitvoerbaar.

4.5 Luchtkwaliteit

Normstelling en beleid

Projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven op grond van de Wet milieubeheer (Wm) niet te worden getoetst aan de geldende grenswaarden. Grenswaarden ten aanzien van de jaargemiddelde concentratie betreffen $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor zowel NO_2 als PM_{10} en $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ voor $\text{PM}_{2,5}$. Op grond van de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn onder meer projecten die minder dan 3% van de (toekomstige) grenswaarde voor NO_2 of PM_{10} bijdragen, wat overeenkomt met $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ vrijgesteld van toetsing. PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$ zijn sterk gerelateerd, aangezien $\text{PM}_{2,5}$ onderdeel uitmaakt van de emissie van PM_{10} . Als aan PM_{10} wordt voldaan, mag daarom worden aangenomen dat ook de grenswaarde van $\text{PM}_{2,5}$ niet wordt overschreden. Van een dergelijke verslechtering van de luchtkwaliteit is sprake wanneer een ruimtelijk plan tot een toename van meer dan 1.401 voertuigbewegingen van auto's, dan wel 109 vrachtwagens per weekdagemaal leidt (grenswaarde in 2017).

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan maakt ten opzichte van de vigerende regelingen geen ontwikkelingen mogelijk die dusdanig van invloed zijn op de luchtkwaliteit dat deze grenswaarde wordt overschreden. Er is derhalve sprake van een nibm-situatie waardoor toetsing aan de wettelijk gestelde eisen wat betreft luchtkwaliteit achterwege kan blijven.

4.6 Ecologie

Normstelling en beleid

In het kader van de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen is het van belang om aandacht te besteden aan beschermde natuurwaarden. De effecten op natuurwaarden dienen te worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De wettelijke grondslag hiervan ligt per 1 januari 2017 in de Wet natuurbescherming. Het planvoornemen ligt in het Natura 2000-gebied Waddenzee en grenst direct aan het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling.

De provincie Fryslân verlangt, als bevoegd gezag met betrekking tot de nieuwe Wet natuurbescherming, waarvan Natura 2000 deel uitmaakt, dat de gevolgen van de uitvoering van het plan en de

bestemmingsplanwijziging op de beschermde natuurwaarden in kaart worden gebracht. In dit kader is door BugelHajema Adviseurs een analyse van natuurwaarden gemaakt. Dit onderzoek is gerapporteerd in het rapport: 'Advies natuurwaarden BP havengebied West-Terschelling', zoals is opgenomen in bijlage 2 bij deze toelichting. Dit rapport geldt als een Voortoets volgens het overwegingskader van Natura 2000.

Op basis van het onderzoek wordt geconcludeerd dat het plan in het geheel niet strijdig is met de Wet natuurbescherming. Significant negatieve effecten op Natura 2000 kunnen worden uitgesloten. Het is niet nodig een passende beoordeling op te stellen of een vergunning aan te vragen.

Het bestemmingsplan is wat betreft het aspect ecologie uitvoerbaar.

4.7 Externe veiligheid

Normstelling en beleid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de woon- en leefomgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, aardgas of LPG. Het aandachtsveld van externe veiligheid richt zich op zowel inrichtingen (bedrijven) waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn als het transport van gevaarlijke stoffen. Dit vervoer kan plaatsvinden over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het beleid is erop gericht te voorkomen dat te dicht bij gevoelige bestemmingen activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Dit is verankerd in diverse wet- en regelgeving, zoals het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb), Besluit externe veiligheid transportroutes en het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit).

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Op de Risicokaart zijn geen inrichtingen, dan wel buisleidingen met een externe veiligheidsrisico binnen of in de directe omgeving van het plangebied aangegeven.

Dit bestemmingsplan leidt niet tot een verhoging van het plaatsgebonden risico of groepsrisico. De op de werkhaven aanwezige ondergrondse brandstofopslag is vergund en daarmee passend binnen de wet- en regelgeving op het gebied van de externe veiligheid. Hierin maakt dit bestemmingsplan geen wijzigingen mogelijk.

In het bestemmingsplan worden geen (nieuwe) ontwikkelingen toegestaan die van invloed zijn op de externe veiligheidssituatie in het gebied.

Het bestemmingsplan is voor het aspect externe veiligheid uitvoerbaar.

4.8 Erfgoed

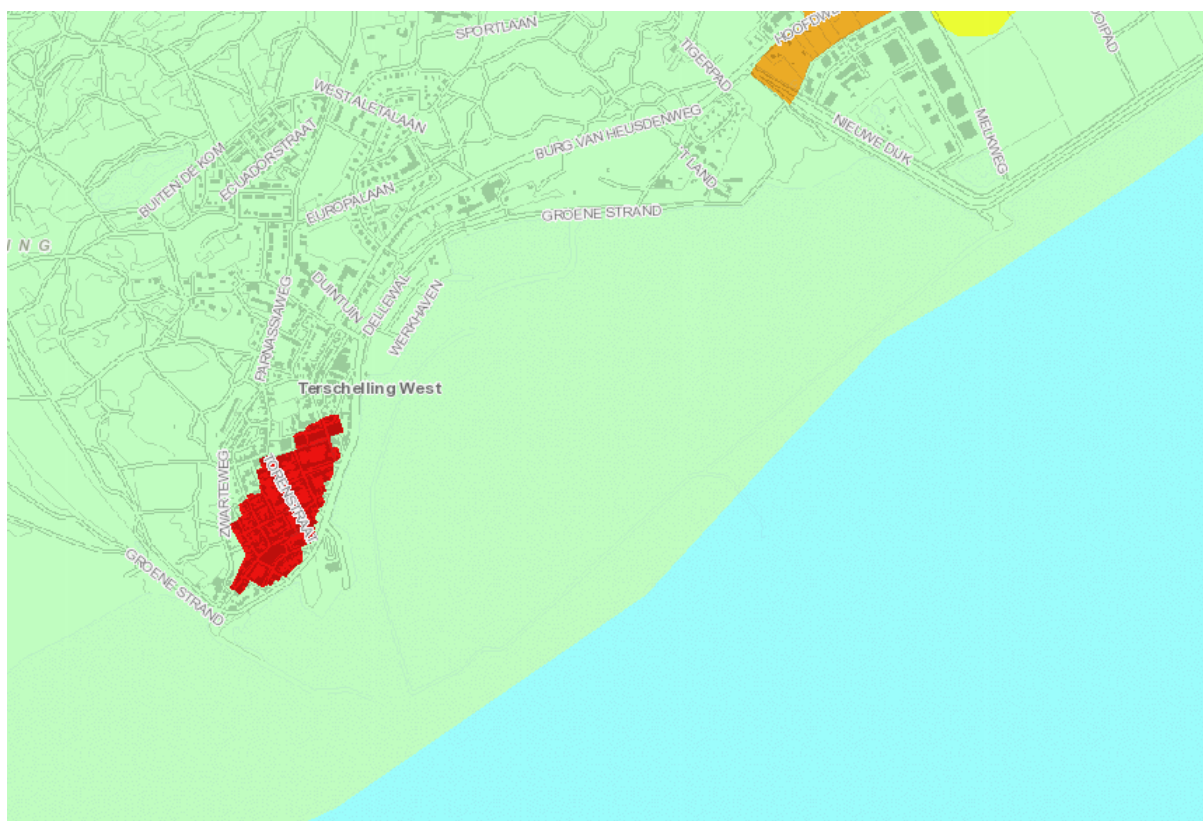
Normstelling en beleid

De Monumentenwet 1988 is per 1 juli 2016 vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de Omgevingswet, wanneer deze naar verwachting in 2019 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet bundelt en wijzigt een aantal wetten op het terrein van cultureel erfgoed. De kern van deze wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven (in situ). Wanneer dit niet mogelijk is, worden archeologische resten opgegraven en elders bewaard (ex situ). Daarnaast dient ieder ruimtelijk plan een analyse van de overige cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Voor zover in een plangebied sprake is van erfgoed, dient op grond van voorgaande dan ook aangegeven te worden op welke wijze met deze cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten archeologie rekening wordt gehouden.

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

Voor het plangebied is vooral de provinciale archeologische beleidskaart (FAMKE) van belang. Er is op deze beleidskaart geen waarde dan wel verwachtingswaarde bekend voor het beheersgebied. De beleidskaart geeft dan ook aan dat er geen archeologisch onderzoek (groene en blauwe kleur) noodzakelijk is.

Figuur 3. Fragment FAMKE (bron: provincie Fryslân)

Bijzonder in deze is de Plaat die in zijn geheel onderdeel uitmaakt van het plangebied. Het is mogelijk dat de archeologische en cultuurhistorische resten zoals deze in de Waddenzee worden verwacht ook hier voorkomen. In het kader van de beheersverordening Waddenzee en Noordzee is hiernaar onderzoek verricht. Daaruit blijkt dat in het Waddengebied sporen daterend vanaf de vroege prehistorie voor kunnen komen. Het is bekend dat de hogere delen nog tot in de Romeinse Tijd en weer vanaf de middeleeuwen bewoond werden. Vanaf de volle middeleeuwen wordt het gebied van groot belang als knooppunt voor de scheepvaart en overzeese handel. Volgend uit bovenstaande ontwikkeling, het belang van het gebied in de middeleeuwen en nieuwe tijd en het genoemde onderzoek, is in ieder geval sprake van de volgende structuren en elementen (toegespitst op het voorliggende plangebied).

Archeologische, cultuurhistorische en cultuurlandschappelijke waarden

In de Waddenzee komen de volgende archeologische waarden voor:

- resten van het pre- en protohistorisch landschap, met mogelijk resten van bewoning;
- historische scheepswrakken en vliegtuigwrakken;
- verdrinken en ondergeslibde nederzettingen en ontginningssporen;
- verdwenen eilanden en zandplaten, zoals het middeleeuwse Griend en het eiland Bosch;
- strekdammen en landhoofden langs de waddenkust restanten van palenrijen en palenschermen langs de zeedijken;
- historische bakens en kapen op platen (Boschplaat, de Noordvaarder, Engelsmanplaat) en eilanden (Rottumeroog, Vlieland, Texel, Ameland, Terschelling, Schiermonnikoog) of op land- en havenhoofden;
- in zee verdwenen dijken ten zuidoosten van Delfzijl, langs de Friese kust bij Harlingen en aan de zuidkant van Terschelling.
- historische vaargeulen.

In het plangebied ligt het reddingsboothuis (Willem Barentszkade 41a), dat is aangewezen als Rijksmonument vanwege zijn cultuurhistorisch en architectuurhistorisch waarde. Het chaletachtige gebouw vormt niet langer de basis van het reddingsstation, maar is in gebruik genomen door de duiksportvereniging van het eiland. Het staat langs de kade en is naar het zuiden gericht. Het bestaande gebruik wordt in dit bestemmingsplan niet gewijzigd. Op grond van de Erfgoedwet worden de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarden van het gebouw beschermd.

De mogelijk op De Plaat aanwezige archeologische, cultuurhistorische en cultuurlandschappelijke kwaliteiten worden beschermd door het opnemen van de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorische waarden'. In dit bestemmingsplan is opgenomen dat de cultuurhistorische kwaliteiten van de Waddenzee in ieder geval gekenmerkt worden door:

- a. de in de bodem aanwezige archeologische waarden, en
- b. de overige voor het gebied kenmerkende cultuurhistorische structuren en elementen, bestaande uit:
 - historische scheepswrakken;
 - verdrinken en ondergeslibde nederzettingen en ontginningssporen;
 - zeedijken en de daaraan verbonden historische sluisen;
 - landaanwinningswerken;
 - stuifdijken;
 - historische vaar- en uitwateringsgeulen, en
 - kapen,
 - zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang;

Om ook de cultuurhistorische waarde van de oude dam ten westen van De Kom gelegen te beschermen is aan deze dam de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' toegekend.

Bovenstaande kwaliteiten worden in dit bestemmingsplan beschermd.

4.9 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Normstelling en beleid

Een plan-m.e.r. is een in de Wet milieubeheer (Wm) vastgelegde procedure waarmee voor de m.e.r.- (beoordelings)plichtige onderdelen van een ruimtelijk plan de milieugevolgen op basis van een zekere bandbreedte worden beoordeeld. Op die manier krijgt milieu een volwaardige rol in de afweging van belangen. De drempelwaarden waarbij deze verplichting aan de orde is, zijn vastgelegd in de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.).

Toetsing en uitgangspunten bestemmingsplan

De voorliggend bestemmingsplan heeft een consoliderend karakter. De milieueffecten van het bestemmingsplan zijn in de voorgaande paragrafen beschreven. Hieruit blijkt dat de activiteiten geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben (de activiteit leidt niet tot grote emissies, de ruimtelijke consequenties van het plan zijn beperkt e.d.).

Een jachthaven is wel genoemd in de zogenaamde D-lijst van het Besluit m.e.r. Voorliggend bestemmingsplan maakt echter geen extra ligplaatsen mogelijk ten opzichte van het bestaande aantal ligplaatsen. Daarmee wordt dus de drempelwaarde voor jachthavens uit de D-lijst (toename van 100 ligplaatsen) niet overschreden.

Met het planvoornemen wordt geen drempelwaarde overschreden. Er geldt om die reden een vormvrije m.e.r.-beoordeling. In dit kader kan worden aangegeven dat de kenmerken, plaats en milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling in voorgaande paragrafen reeds zijn onderzocht. Op basis hiervan mag worden aangenomen dat de toekomstige activiteiten in het plangebied geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen hebben. Naar alle Europese criteria voor de afweging hieromtrent is gekeken.

Het bestemmingsplan geeft geen aanleiding voor een vervolgonderzoek in het kader van een m.e.r. of een m.e.r.-beoordeling.

Hoofdstuk 5 Juridische toelichting

5.1 Algemeen

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden. Het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaalt dat een bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. Deze toelichting heeft echter geen juridische status, maar is wel belangrijk als het gaat om de onderbouwing van hetgeen in het bestemmingsplan is geregeld.

5.2 Algemene bestemmingen

10%-regeling

Bij hoge uitzondering kan door middel van een afwijking met een omgevingsvergunning worden toegestaan dat van de bij recht in de regels gegeven maten, afmetingen en percentages, tot ten hoogste 10% afgeweken wordt. Het gaat dan om incidentele gevallen waarbij het om bouwtechnische redenen en/of redenen van doelmatigheid noodzakelijk wordt geacht en aantoonbaar is dat in geringe mate van de gegeven maten moet worden afgeweken.

Overgangsrecht

Het overgangsrecht ziet op bouwwerken die ooit met een bouwvergunning dan wel omgevingsvergunning voor het bouwen of een melding zijn gebouwd, of een gebruik dat ooit is toegestaan, maar die nu, vanwege een bestemmings- of beleidswijziging onder het overgangsrecht zijn gebracht. Het huidige gebruik mag worden voortgezet in die zin dat de gronden niet minder geschikt worden voor de verwerkelijking van de nieuwe bestemming. Het overgangsrecht is er namelijk op gericht dat deze bouwwerken uiteindelijk zullen verdwijnen of dat het gebruik ervan zal worden beëindigd, zodat de situatie overeen zal stemmen met de gegeven bestemming. In beginsel mogen de bouwwerken slechts in ondergeschikte mate gedeeltelijk worden vernieuwd en veranderd. Het is niet mogelijk om hiermee geheel of in stappen tot een nieuw bouwwerk te komen.

Algemeen gebruiksverbod evenementen en voorstellingen

De gemeente Terschelling heeft specifiek beleid voor evenementen op het eiland in ontwikkeling. Daarom is in de regels van dit bestemmingsplan geen regeling meer opgenomen die het mogelijk maakt om binnenplans vergunningen te verlenen voor evenementen omdat niet duidelijk is hoe dat nieuwe beleid er exact uit komt te zien. Evenementen in het plangebied moeten individueel aangevraagd worden en met een aparte vergunningprocedure mogelijk gemaakt worden indien de haalbaarheid wordt aangetoond.

5.3 Afzonderlijke bestemmingen

Hierna volgt een korte omschrijving van de op de verbeelding voorkomende bestemmingen. In het algemeen geldt dat onder bestaand de thans bestaande situatie wordt bedoeld, maar ook datgene wat is vergund.

'Bedrijf - Opslag'

De werkhaven en het terrein van Rijkswaterstaat zijn bestemd voor 'Bedrijf – Opslag'. Het bestaande gebruik van het terrein en gebouwen, zoals de was- en douchegelegenheid en het peilschaalhuisje is binnen deze bestemming vastgelegd. De ondergrondse aardolieopslag is aangeduid met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – ondergrondse opslag' en uitsluitend op de bestaande locatie toegestaan.

'Natuur'

De Plaat is bestemd voor 'Natuur'. Deze bestemming is in hoofdzaak gericht op behoud en herstel van de aanwezige natuurwaarden, maar heeft ook een belangrijke functie voor de waterberging en de waterhuishouding. Extensief dagrecreatief en educatief medegebruik is ondergeschikt aan de natuurfunctie tevens toegestaan.

Ter plaatse van de in deze bestemming opgenomen aanduiding 'specifieke vorm van natuur – voormalig kleidepot' is organische natuurontwikkeling mogelijk. Dit wil zeggen natuurontwikkeling ten gevolge van het natuurlijke proces van eb en vloed/stormvloed en bijbehorende ontwikkeling van Flora en Fauna. Ook het Groene Strand heeft deze bestemming gekregen.

'Recreatie - Jachthaven'

De bestaande jachthaven is bestemd als 'Recreatie – Jachthaven'. De bestaande bebouwing en voorzieningen zijn toegestaan en het aantal ligplaatsen is gemaximeerd op het bestaande aantal (495 ligplaatsen). Tevens is binnen deze bestemming een ligplaats voor het leerschip ten behoeve van het Maritiem Instituut Willem Barentsz opgenomen, ter plaatse van de aanduiding 'ligplaats'.

'Sport - Duiksport'

De gronden van de aanwezige duiksportvereniging zijn bestemd als 'Sport - Duiksport'. Op deze gronden zijn uitsluitend de bestaande gebouwen en bouwwerken toegestaan.

'Verkeer - Veerhaventerrein'

Het terrein van de veerhaven is specifiek bestemd als 'Verkeer - Veerhaventerrein'. Binnen de bestemming zijn de parkeervoorzieningen en standplaatsen voor detailhandel eveneens begrepen. De tijdelijke stalling van vooraf gereserveerde huurfietsen is toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'fietsenstalling'. Binnen de bestemming zijn alleen de bestaande gebouwen en bouwwerken toegestaan.

'Verkeer - Verblijfsgebied'

De overige wegen en paden binnen het plangebied en het langparkeerterrein zijn bestemd als 'Verkeer – Verblijfsgebied'. Binnen deze bestemming zijn geen gebouwen en ook geen overkappingen toegestaan. Om het groene karakter van de gronden ter plaatse van het Groene Strand in overwegende mate te behouden is hiervoor de aanduiding 'specifieke vorm van groen – groen karakter' opgenomen. Het aanbrengen of uitbreiden van oppervlakteverhardingen is hier niet zondermeer toegestaan.

'Water'

De bestemming 'Water' is gericht op het aanwezige water in de haven dat niet als jachthaven of natuur is bestemd. Ter plaatse van de aanduiding 'steiger' zijn de bestaande steigers bestemd. Het bestaande aantal ligplaatsen mag hierbij niet toenemen.

'Water - Waterkering'

De waddenzeedijk bij het bedrijventerrein is bestemd als 'Water - Waterkering'.

'Waarde - Cultuurhistorie'

De cultuurhistorische waarde van de oude dam aan de zuidwestzijde van het plangebied (ten westen van De Kom) wordt middels de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' beschermd.

'Waarde - Cultuurhistorische waarden'

De cultuurhistorische waarden van De Plaat worden beschermd middels de dubbelbestemming 'Waarde – Cultuurhistorische waarden'. Hieronder wordt in ieder geval ook het behoud en bescherming van de archeologische waarden in de bodem gerekend.

'Vrijwaringszone – dijk'

Als algemene aanduiding is de 'vrijwaringszone – dijk' opgenomen. De gronden ter plaatse van deze aanduiding zijn naast de andere op de verbeelding voor die gronden aangewezen bestemming, tevens bestemd voor de bescherming, ophoging, verbreding en verbetering van het doelmatig en veilig functioneren van de nabijgelegen waterkering.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Het voorliggend bestemmingsplan is opgesteld naar aanleiding van de plicht tot actualiseren van de geldende bestemmingsplannen voor het havengebied van Terschelling. In het kader van de Grondexploitatiewet (onderdeel van de Wet ruimtelijke ordening) dient een exploitatieplan te worden opgesteld indien sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Voorliggend bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Er hoeft dan ook geen verdere aandacht te worden besteed aan het aantonen van de economische uitvoerbaarheid op basis van een exploitatieplan.

Op basis van deze overweging wordt het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar worden geacht.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Met het ter visie leggen van het ontwerpbestemmingsplan heeft de gemeente een ieder in de gelegenheid gesteld om kennis te kunnen nemen van, alsmede te reageren op, de inhoud van het planvoornemen. Ook is het ontwerpbestemmingsplan naar de betrokken overlegpartners verstuurd. Van het Ministerie (afdeling economie en ruimtelijke plannen) en Rijkswaterstaat zijn geen inhoudelijke opmerkingen ontvangen. De reactie van het Wetterskip Fryslân is overeenkomstig het in bijlage 1 opgenomen wateradvies en behandeld in paragraaf 4.4 van deze toelichting. De provincie Fryslân geeft in de overlegreactie aan dat de provinciale belangen op de juiste wijze zijn verwerkt in het bestemmingsplan. Wel geeft de provincie aan dat de naamgeving van de bestemming "Water - Waterkering" in de plantoelichting niet correspondeert met de naamgeving in de regels waar "Waterstaat - Waterkering" is gebruikt. Naar aanleiding van de overlegreactie is consequent gebruik gemaakt van "Water - Waterkering". De overlegreactie van de provincie is opgenomen in bijlage 3 van deze toelichting.

De naar aanleiding van de tervisielegging binnengekomen reacties zijn besproken in de zienswijzennota Bestemmingsplan Havengebied Terschelling en zijn waar nodig in het bestemmingsplan verwerkt.

Bijlage 1. Wateradvies

Marjolein Verheijen

Van: Sandra van Strien <svanstrien@wetterskipfryslan.nl>
Verzonden: maandag 10 april 2017 12:54
Aan: Marjolein Verheijen
Onderwerp: Wateradvies Bestemmingsplan Havengebied Terschelling

Geachte heer/mevrouw Verheijen,

Op 28 maart 2017 is door u een digitale watertoets doorlopen voor het bestemmingsplan Havengebied Terschelling te West-Terschelling. Voor het onderdeel water willen wij graag enkele landelijke ontwikkelingen op laten nemen in het bestemmingsplan. Deze e-mail vormt het wateradvies voor het hierboven genoemde plan.

Het vastleggen van de bestaande situatie

Het bestemmingsplan Havengebied Terschelling is overwegend conserverend van aard. Het plan biedt een actueel planologisch-juridisch kader voor de bestaande situatie in het Havengebied van Terschelling (zie figuur 1).

Figuur 1: De ligging van het plangebied

Binnen het bestemmingsplan wordt slechts op zeer kleine schaal ontwikkelruimte geboden. Hoofdzakelijk voor het onderhoud en beheer van de bestaande situatie. De bestaande bebouwing in de werkhaven wordt met maximaal 200 m² uitgebreid. Op dit terrein is reeds verharding aanwezig. Ter plaatse van de Kom en het 1e, 2e en 3e dok is naast onderhoud, beheer en vervanging, ook enige configuratie en uitbreiding van de bestaande steigers toegestaan. Ter plaatse van het voormalig kleidepot wordt ruimte voor de gewenste natuurontwikkeling geboden.

Om bij toekomstige ontwikkelingen ook te kunnen adviseren over de wateraspecten verzoeken wij u om in de Regels van het bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen. Deze voorwaardelijke verplichting moet erin voorzien dat bij ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt met meer dan 200 m² in stedelijk gebied en meer dan 1.500 m² in landelijk gebied, de initiatiefnemer contact opneemt met Wetterskip

Fryslân. Dit om afspraken te maken over de waterhuishouding, bijvoorbeeld over objecten van Wetterskip Fryslân zoals keringen en hoofdwatertgangen die in of langs het plangebied liggen.

Op basis van de Keur van Wetterskip Fryslân is het onder meer verboden zonder watervergunning van het bestuur, neerslag versneld tot afvoer te laten komen indien daarbij meer dan 200 m² in stedelijk gebied en meer dan 1.500 m² in landelijk gebied onverharde grond bebouwd of verhard wordt. Wij gaan er vanuit dat het hemelwater binnen het plangebied afstroomt naar de Waddenzee. Wetterskip Fryslân stelt daarom geen eisen betreffende de compensatie van de toename aan verhard oppervlak. Mogelijk worden hier door Rijkswaterstaat wel eisen aan gesteld.

Meerlaagse veiligheid

Het klimaat verandert en wordt steeds grilliger. Langere perioden van droogte, afgewisseld met korte periodes met intensieve buien, zeespiegelstijging en zwaardere stormen. Naast de verdedigingswerken moet worden ingezet op aanpassingen in de ruimtelijke ordening en calamiteitenbeheersing. Er is in dit verband sprake van meerlaagse veiligheid, dit staat voor *Veiligheid in drie lagen*. In het kader van ruimtelijke ordening is vooral laag 2 van belang. Het gaat er dan om dat de ruimte op een duurzame manier wordt ingericht. Bijvoorbeeld door geen gevoelige functies te realiseren op plekken die kunnen overstromen.

Klimaatadaptatie

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen, werken en recreëren moeten steden en dorpen ingericht worden met het oog op de toekomst. Kansen moeten benut worden om het gebied klimaat robuust in te richten. Zo is het mogelijk om het bebouwd gebied beter bestand maken tegen hevige regenbuien, periodes van droogte en hitte en de gevolgen van een mogelijke overstroming.

Bij de inrichting van het plangebied kunt u hier op anticiperen door bijvoorbeeld het percentage verhard oppervlak te verminderen en het plangebied groener in te richten. Door nú maatregelen te nemen, worden steden en dorpen mooier en wordt grote schade in de toekomst voorkomen. Voor veel maatregelen geldt bovendien dat ze kosteneffectief zijn, als ze maar in een vroeg stadium in het proces worden meegenomen.

Objecten en belangen van Wetterskip Fryslân

In het plangebied liggen diverse objecten en spelen diverse belangen van Wetterskip Fryslân. Dit gaat onder andere om keringen, leidingen en hoofdwatertgangen. De objecten en belangen hoeven niet terug te komen op de Verbeelding en in de Regels. Maar de bestemmingen die de gronden krijgen waar deze objecten en belangen in liggen mogen de functie van de objecten en belangen niet uitsluiten. Zo moet bijvoorbeeld de bestemming van de gronden waar een hoofdwatertgang ligt de functie Water mogelijk maken. Hieronder volgt een beschrijving van de objecten in het plangebied.

Primaire waterkering

Het plangebied ligt binnen de reserveringszone van de primaire waterkering langs de Waddenzee. De reserveringszone is een zone die de provinsje Fryslân hanteert en die is vastgelegd in het Waterhuishoudingsplan. Het is niet toegestaan om werken uit te voeren aan de waterkering of in de reserveringszone. De begrenzing van de zones kunt u raadplegen op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/leggerkaart.

Hoofdwatertgangen, schouwwatertgangen en overig oppervlaktewater

De hoofdwatertgangen hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoer functie. Voor het onderhoud van deze watertgangen is aan beide zijden een beschermingszone van 5 meter vanaf de oever noodzakelijk. Deze zone dient obstakelvrij te blijven en er mag dan ook niet worden gebouwd in dit gebied.

Naast de hoofdwatertgangen zijn er ook schouwwatertgangen en overige wateren. Het bestemmingsplan moet al het bestaande oppervlaktewater in het plangebied planologisch mogelijk maken.

Waar de hoofdwatertgangen en schouwwatertgangen liggen is terug te vinden op de internetpagina van Wetterskip Fryslân, www.wetterskipfryslan.nl/leggerkaart.

Rioolwaterzuiveringsinstallatie, -persleidingen en rioolgemalen

Het plangebied ligt binnen het aandachtsgebied van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) aan de Nieuwedijk 2 te Terschelling-West. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moet u rekening houden met de geurcontour rond de RWZI. De gemeente is hiervoor het bevoegd gezag.

In het plangebied ligt een rioolgemaal. Rond rioolgemalen ligt een geurcontour van 30 meter om overlast te voorkomen. Evenals bij de RWZI moet u bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen ook rekening houden met de geurcontour rond de rioolgemalen.

Er liggen rioolwaterpersleidingen naar de rioolgemalen. Wetterskip Fryslân heeft beperkt recht van opstal ter plaatse van de rioolwaterpersleidingen. Dit houdt o.a. in dat aan een strook van 6 meter (3 meter aan weerszijden van de persleiding, gerekend vanuit het hart van de leiding) beperkingen gelden voor het grondgebruik. Er mogen o.a. geen vaste verharding en diep wortelende beplanting worden aangelegd boven de genoemde strook. Bebouwing is hier ook niet toegestaan. Bij nieuwe ontwikkelingen dient u hier rekening mee te houden. Het is daarom aan te bevelen de watertoets in een zo vroeg mogelijk stadium te doorlopen.

De ligging van de rioolwaterpersleidingen en rioolgemalen kunt u niet online raadplegen. U hoeft deze niet op te nemen in de Regels en op de Verbeelding.

Leidraad Watertoets

In de Leidraad Watertoets staan de uitgangspunten waarmee rekening moet worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen vanuit het aspect water. De Leidraad Watertoets is te raadplegen op onze website: www.wetterskipfryslan.nl/watertoets.

Vervolg

Procesafspraken

Wij gaan er van uit dat u de in deze watertoets vermelde adviezen opvolgt en meeneemt in het bestemmingsplan.

Mocht u vragen hebben over het wateradvies of wilt u verder overleggen over het plan, dan kunt u contact opnemen met mevrouw A.J. van Strien van Wetterskip Fryslân. De in deze e-mail genoemde afdelingen en personen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van Wetterskip Fryslân: 058-292 22 22.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

drs. R. Smit,
Manager Cluster Plannen.

Wetterskip Fryslân T 058 – 292 2222 2 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden | www.wetterskipfryslan.nl

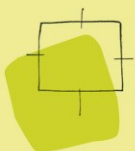
Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Bijlage 2. Voortoets

Advies Natuurwaarden BP Havengebied West-
Terschelling

BügelHajema

Plek voor ideeën

Advies Natuurwaarden BP Havengebied West-Terschelling

Inhoud

Rapport en bijlagen

6 juli 2017

Projectnummer 554.00.00.07.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Situatieschets en plannen	7
2.1	Ligging en huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Voortoets Natura 2000	11
3.1	Inleiding	11
3.2	Beschrijving Natura 2000-gebieden	12
3.2.1	Waddenzee	13
3.2.2	Duinen Terschelling	15
3.3	Toetsing	16
3.3.1	Oppervlakteverlies en versnippering	17
3.3.2	Verzuring en vermesting	17
3.3.3	Verzoeting en verzilting	17
3.3.4	Verontreiniging	17
3.3.5	Verdroging en vernatting	18
3.3.6	Stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek substraat	18
3.3.7	Geluid	18
3.3.8	Licht	21
3.3.9	Trilling	21
3.3.10	Optische verstoring	22
3.3.11	Mechanische effecten	23
3.3.12	Landschappelijke waarden	23
3.4	Cumulatie	24
3.5	Conclusies	25
4	Provinciaal natuurbeleid	27
4.1	Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid	27
4.2	Inventarisatie	28
4.3	Toetsing	29
4.3.1	Natuurnetwerk Nederland	29
4.3.2	Natuur buiten het NNN	31
4.4	Conclusie	31
5	Soortenbescherming	33
5.1	Planten	34
5.2	Zoogdieren - vleermuizen	34
5.3	Zoogdieren - overige	35
5.4	Vogels	35
5.5	Amfibieën en vissen	36

5.6	Reptielen	37
5.7	Ongewervelden	37
6	Conclusie en consequenties	39
6.1	Beschermde gebieden	39
6.2	Beschermde soorten	39
6.3	Uitvoerbaarheid	40
7	Bronnen	41
7.1	Media	41
7.2	Literatuur	41

Bijlagen

Inleiding

In het kader van het opstellen van een bestemmingsplan voor het havengebied van West-Terschelling in de gemeente Terschelling is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming). Hierbij dienen onder meer de effecten van het plan op in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten en Natura 2000-gebieden te worden getoetst. Daarnaast dienen de effecten van het plan op in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid beschermde natuurgebieden te worden getoetst. Het voorliggende rapport voorziet hierin.

AANLEIDING

Voorliggend Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de genoemde plannen. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ met de daaraan gekoppelde provinciale verordening en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

DOEL VAN HET ADVIES

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites.

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving van het plangebied en de plannen weergegeven. De mogelijke effecten van deze plannen op beschermde Natura 2000-gebieden worden in hoofdstuk 3 beoordeeld in het kader van de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 4 worden potentiële effecten van de plannen op in het kader van het provinciale natuurbeleid beschermde natuurgebieden getoetst. In hoofdstuk 5 worden de mogelijke effecten van de plannen op in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna getoetst. In hoofdstuk 6 'Conclusie en consequenties' wordt een samenvatting van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek gegeven.

OPZET VAN HET RAPPORT

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

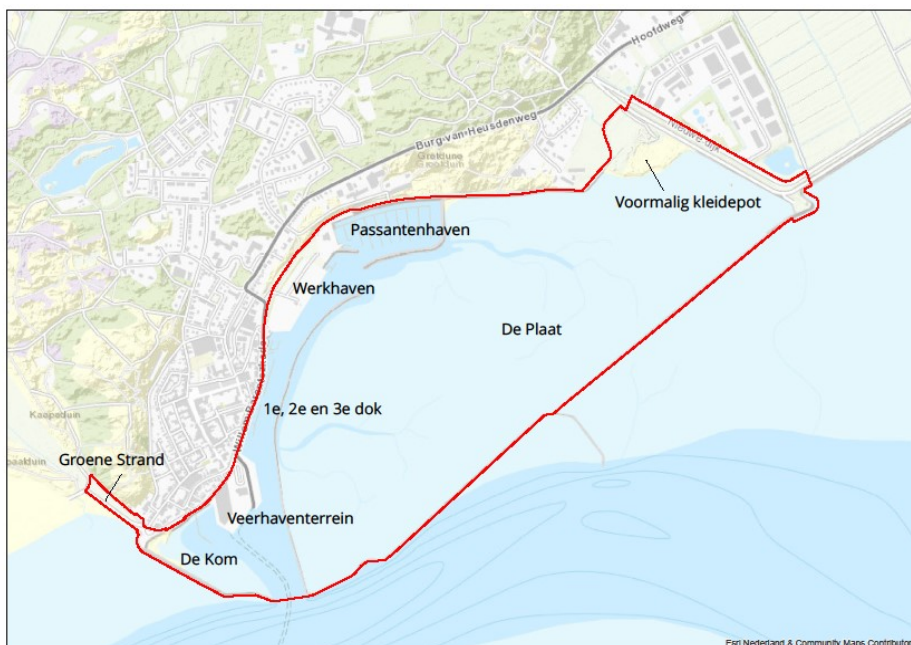
Situatieschets en plannen

2

2.1

Ligging en huidige situatie

Het plangebied betreft het havengebied ten zuiden van West-Terschelling in de gemeente Terschelling. Figuur 1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. Het plangebied ligt in vijf kilometerhokken², te weten 143-556, 143-557, 144-556, 144-557, 145-557. Het plangebied wordt van west naar oost begrensd door respectievelijk de wegen Willem Barentszkade, Dellewal en Nieuwe Dijk. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan de Waddenzee.

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (rood). (Bron kaartondergrond: Esri Nederland & Community Maps Contributors)

Het plangebied omvat enerzijds de haven zelf, met van west naar oost de Kom, de veerhaven, het 1^e, 2^e en 3^e dok, de werkhaven en de passantenhaven (zie figuur 1). Een groot deel van het plangebied wordt gevormd door de Plaats, een droogvallende plaats in het getijdengebied van de Waddenzee. Behalve water omvat het plangebied een aantal terreinen op het land, met van west naar oost het Groene strand, het veerhaventerrein, de werkhaven en het

² Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland.

voormalig kleidepot. Hieronder volgt per deelgebied een korte omschrijving van de terreinomstandigheden.

Groene strand

Het deel van het groene strand binnen het plangebied bestaat uit gazons met verharde en halfverharde parkeerplaatsen en fiets- en wandelpaden.

De Kom

Dit deel van het plangebied ligt ingeklemd tussen uit stenen opgebouwde pier en het veerhaventerrein. In de Kom liggen een aantal houten aanlegsteigers. Aan de westpunt van de Kom is langs de pier een zandstrandje aanwezig met kwelder- en duinvegetatie.

Veerhaventerrein

Het veerhaventerrein is een volledig verhard terrein dat wordt begrensd door kades die zijn opgebouwd uit stalen damwandplaten en die dienen als aanlegplaats voor schepen. Op het veerhaventerrein is bebouwing aanwezig in de vorm van een veerhaventerminal. Een groot deel van het veerhaventerrein bestaat uit parkeerplaatsen.

1^e, 2^e en 3^e dok

In dit deel van het plangebied zijn een aantal houten steigers parallel aan de kade aanwezig. De kade is opgebouwd uit stalen damwandplaten. Langs de kade en houten steigers zijn aanlegplaatsen voor schepen aanwezig. Naast de werkhaven bevindt zich langs de Willem Barentszkade een klein gebouw van Duikteam Equador. Om het gebouw heen zijn goederen opgeslagen.

Werkhaven

De werkhaven is een grotendeels verhard terrein dat voornamelijk wordt gebruikt voor de opslag van goederen, zoals navigatieboeien. Langs de kade met stalen damwandplaten zijn ligplaatsen voor schepen aanwezig. Tussen de werkhaven en de Willem Barentszkade en Dellewal zijn groenstroken gazons, struiken en enkele jonge bomen aanwezig. Op het terrein zijn twee kleine gebouwen aanwezig die zijn opgetrokken uit stenen muren en waarvan het dak is bedekt met een bitumen dakbedekking. Daarnaast is een ondergrondse brandstofopslag aanwezig.

Passantenhaven

In de passantenhaven zijn houten steigers aanwezig voor plezierjachten. De oever van de haven langs de Dellewal is verzwaard met stenen. De haven wordt aan de zeezijde begrensd door uit stenen opgebouwde pieren. Ten westen van de passantenhaven ligt het gebouw dat is opgebouwd uit bakstenen muren en een met dakpannen bedekt dak. Om het gebouw zijn bestrating en gazons aanwezig.

De Plaat

Dit deelgebied bestaat uit een grote zand- en slibplaat die bij eb droogvalt en die van de rest van de Waddenzee en haven wordt gescheiden door dammen. De Plaat staat wel in open verbinding met het water van de haven en de Waddenzee. Nabij de haven van Terschelling bevindt zich een oesterbank op de Plaat. De zand- en slibplaat wordt doorsneden door een aantal slenken. Ter hoogte van de passantenhaven en het voormalig kleidepot liggen langs de oevers kleine zandstrandjes.

Voormalig kleidepot

Het gedeelte van het voormalige kleidepot dat in het verleden in gebruik was als grondopslag is recent afgegraven. Die delen van het deelgebied zijn onbegroeid. In de onvergraven delen van het voormalig kleidepot groeit een mengeling van plantensoorten van grasland, ruderaal plaatsen, duinen en kwelders.

2.2

Voorgenomen plannen

Het bestemmingsplan betreft een grotendeels conserverend plan, dat slechts op zeer beperkte schaal ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt. Op enkele plaatsen binnen het plangebied maakt het plan echter nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Hieronder worden deze mogelijke ontwikkelingen uitgewerkt.

Groene strand

Het Groene strand wordt in het plan conform huidig gebruik bestemd als 'Verkeer-Verblijfsgebied', met dien verstande dat een uitbreiding van het oppervlak verharding niet is toegestaan zonder. Alleen middels een afwijkingsbevoegdheid kan daarvan worden afgeweken, mits het bevoegd gezag ten aanzien van het NNN-gebied (provincie Fryslân) daartoe een omgevingsvergunning verleent, waarbij zo nodig afspraken worden gemaakt ten aanzien van compensatie.

Veerhaventerrein

Het bestemmingsplan maakt op het veerhaventerrein geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Dit deel van het plangebied wordt dan ook niet verder getoetst.

Steigers 1^e, 2^e en 3^e dok en de Kom

Op de locaties met bestaande aanlegsteigers in de Kom ten zuidwesten en langs de kade ten noordoosten van het veerhaventerrein maakt het plan via een afwijkingsbevoegdheid onderhoud, vervanging en enige configuratie en uitbreiding van steigers mogelijk ter plaatse van de aanduiding 'steiger'.

Bebouwing Werkhaven

Het plan maakt het bestaande bedrijfsgebruik en de bestaande bedrijfsbebouwing mogelijk.

De Plaat

Dit deel van het plangebied wordt in het bestemmingsplan bestemd als 'Natuur' met een dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorische waarden'. Daarmee staat het behoud en herstel van de natuurwaarden centraal. Hieraan ondergeschikt maakt het bestemmingsplan extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik mogelijk.

Voormalig kleidepot

Ook de gronden van het voormalig kleidepot worden in het bestemmingsplan aangewezen als 'Natuur' met een dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorische waarden'. Het bestemmingsplan maakt in dit deel van het plangebied dat is aangeduid als 'specifieke vorm van natuur - voormalig kleidepot' alleen natuurontwikkeling mogelijk door middel van natuurlijke processen, zoals de invloed van eb en (storm)vloed. Ook in dit deel van het plangebied is extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik ondergeschikt aan het behoud en herstel van de natuurwaarden toegestaan.

Voortoets Natura 2000

3.1

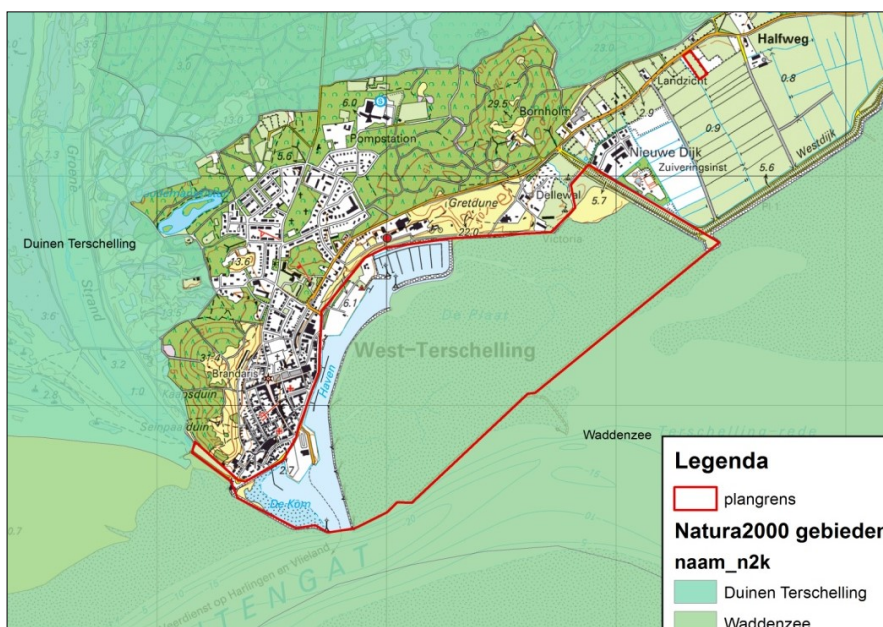
Inleiding

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

WET NATUURBESCHERMING

De voorliggende rapportage is geschreven als voortoets in het kader van de Wnb. Het begrip 'voortoets' komt niet als zodanig voor in de Wnb. Het begrip wordt in de praktijk echter veel gebruikt als naam voor een globale toetsing waarmee een indicatie wordt verkregen van de mogelijke negatieve gevolgen van een activiteit op beschermde Natura 2000-gebieden in het kader van de Wnb. Door een voortoets uit te voeren, wordt de vraag beantwoord of er een kans bestaat dat de activiteit verslechtering en/of significante gevolgen met zich meebrengt. De provincie Fryslân is in voorliggende situatie in het kader van de Wnb het bevoegd gezag.

VOORTOETS

Figuur 2. Ligging van de beschermde Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling en Waddenzee ten opzichte van het plangebied (rode omlijnning)

INVENTARISATIE

Een deel van het plangebied vormt onderdeel van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Het gaat om de Plaat. De haven van West-Terschelling maakt geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Waddenzee. Dit geldt ook voor het deel van het Groene strand binnen het plangebied en voor het voormalig klei-depot. Het Groene strand grenst aan de westrand van het plangebied aan de Natura 2000-gebieden Duinen Terschelling en Waddenzee. Natura 2000-gebied Noordzeekustzone ligt op circa 3 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 5 kilometer afstand van het plangebied. Gezien de aard van het plan en de ligging te opzichte van de Natura 2000-gebieden focust de effectbeoordeling zich met name op de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling.

EFFECTBEOORDELING

Voor de effectbeoordeling is de effectenindicator van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie geraadpleegd³. Hierin worden potentiële negatieve effecten op Natura 2000 genoemd (zie tabel 1). Van de genoemde effecten kunnen een aantal effecten in potentie optreden in en om het plangebied als gevolg van de plannen. In paragraaf 3.3 worden de effecten van het plan op de in tabel 1 genoemde factoren nader behandeld.

Tabel 1. Potentiële negatieve effecten op Natura 2000-gebieden

Verlies oppervlakte
Versnippering leefgebied
Verzuring
Vermesting
Verzoeting
Verziltting
Verontreiniging
Verdroging
Vernatting
Verandering stroomsnelheid
Verandering overstromingsfrequentie
Verandering dynamiek substraat
Verstoring door geluid
Verstoring door licht
Verstoring door trilling
Optische verstoring
Verstoring door mechanische effecten (luchtwerveling, betreding, golfslag)
Directe menselijke effecten (sterfte, exploitatie, vangst)
Bewuste ingreep soortensamenstelling

3.2**Beschrijving Natura 2000-gebieden**

Hieronder volgt een beschrijving van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling. Het Natura 2000-gebied is voor dit plan het meest relevante Natura 2000-gebied, aangezien een deel van het Natura 2000-gebied

³ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>

Waddenzee binnen het plangebied valt. Natura 2000-gebied Duinen Terschelling grenst alleen aan het plangebied. De gebiedsbeschrijvingen zijn gemaakt aan de hand van de aanwijzingsbesluiten en omvatten waar van toepassing een overzicht van de aangewezen soorten en habitattypen, de geohydrologie van het gebied met eventuele herstelmaatregelen en de ecohydrologie met knelpunten en oplossingen.

3.2.1

W a d d e n z e e

De Waddenzee is op 8 november 1991 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

De instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee zijn weergegeven in bijlage 1.

De belangrijkste doelstellingen voor het Natura 2000-gebied zijn:

- **Overstroomde zandbanken en biogene structuren:** Verbetering kwaliteit permanent overstroomde zandbanken (*getijdengebied*) H1110_A o.a. met biogene structuren met mossels. Tevens van belang als leefgebied voor eider A063 en zwarte zee-eend A065 en als kraamkamer voor vis.
- **Zoet-zout overgangen Waddengebied:** Herstel zoet-zout overgangen (bijvoorbeeld via spuuregime en vistrappen) i.h.b. visintrek Afsluitdijk, Westerwoldse Aa en Lauwersmeer/Reitdiep in relatie tot Drentse Aa (rieverprik H1099).
- **Achterland fint:** Behoud van verbinding met Schelde en Eems ten behoeve van paaifunctie voor fint H1103 in België en Duitsland.
- **Diversiteit getijdenplaten:** Verbetering kwaliteit slik- en zandplaten (*getijdengebied*) H1140_A ten behoeve van vergroting biodiversiteit.
- **Rust- en foerageergebieden:** Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider

A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.

- **Voortplantingshabitat:** Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
- **Diversiteit schorren en kwelders:** Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (*buitendijks*) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.

In algemene zin is er voor dit gebied een opgave voor landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta). Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.

In het deel van het Natura 2000-gebied dat binnen het plangebied is gelegen, komt met name het aangewezen habitatype H1140A Slik- en zandplaten (getijdengebied) voor. Op beperkte schaal is daarnaast het habitatype H1330A Schorren en zilte graslanden buitendijks aanwezig. Dit laatste habitatype beperkt zich tot kleine randen langs het vasteland.

De aangewezen habitatoorten gewone en grijze zeehond zijn bekend uit de directe omgeving (0-1 kilometer) van het plangebied (bijlage 2). Belangrijke ligplaatsen van deze soorten liggen op circa 1800 meter ten zuiden en zuidwesten van het plangebied op zandplaten in de Waddenzee (www.wadkanovaren.nl).

De habitatoorten fint, rivierprik en zeeprik zijn trekvissen die de Waddenzee gebruiken als opgroeigebied en/of doortrekgebied. Deze soorten trekken in het voortplantingsseizoen naar rivieren om te paaien. De Waddenzee is van groot belang voor deze soorten (Ministerie van IenM & Rijkswaterstaat Noord-Nederland 2016). De nauwe korfslak wordt wel gevonden op kwelders en jonge duinvegetaties (Ministerie van IenM & Rijkswaterstaat Noord-Nederland 2016), maar is gevoelig voor overstroming. Het oppervlak aan kwelder- en duinvegetatie is zeer beperkt binnen het plangebied en bovendien liggen deze plekken nog in het overstromingsgebied bij stormvloed. De kans dat de nauwe korfslak hier voorkomt is dan ook klein.

Broedbiotoop voor aangewezen broedvogelsoorten ontbreekt binnen het plangebied. In het duingebied van de Noordsvaarder ten westen van het plangebied komen wel duin- en kustbroedvogels tot broeden, waarbij door de hoge recreatiedruk nabij de haven voornamelijk de verder van West-Terschelling gelegen delen van het gebied van belang zijn.

Het oostelijk deel van de Plaat nabij de Nieuwe dijk en het voormalig kleidepot wordt gebruikt als hoogwatervluchtplaats (HVP) door een aantal aangewezen niet-broedvogelsoorten, te weten bergeend, bontbekplevier, bonte strandloper, groenpootruiter, kanoetstrandloper, rosse grutto, scholekster, smient, steenloper, tureluur, wulp. Van deze soorten werd bij bonte strandloper, kanoetstrandloper, rosse grutto, scholekster, tureluur en wulp hogere dichtheden geteld. Steenlopers rusten daarnaast ook op de stenen dammen om de haven (Wiersma & Van Roomen 2009). Bij laagwater wordt de hele Plaat en de aan het plangebied grenzende wadplaten door deze soorten gebruikt als foeragegebied.

3.2.2

Duinen Terschelling

Duinen Terschelling is op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied en op 7 december 2004 aangemeld als Habitatrictlijngebied. Het gebied is op 26 februari 2009 door de minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied.

De duinen van Terschelling behoren - samen met die van Vlieland - tot de kalkarmste gebieden van ons land. Deze kalkarmoede weerspiegelt zich in een wijd verbreid voorkomen van heidebegroeiingen en duingraslanden met Buntgras (*Corynephorus canescens*), de laatste rijk aan korstmossen. Daartussen liggen valleien met een scala aan levensgemeenschappen, van open water tot Knopbiesbegroeiingen en berkenbossen. De jongere en meer kalkrijke duinen aan de westkant van het eiland, op de Noordvaarder, herbergen een grote groeiplaats van de groenknolorchis (*Liparis loeselii*). Aan de zuidkant hiervan ligt een groen strand, rijk aan gradiënten en dienovereenkomstig aan gemeenschappen. De diversiteit aan habitattypen gaat gepaard met een aanzienlijke vogelrijkdom. In de embryonale duinen broeden onder meer strandplevier en bontbekplevier, in de oudere duinen blauwe kiekendief, velduil en tapuit, en in de valleien met duinplassen dodaars, bruine kiekendief, paapje en rietzanger.

De instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling zijn opgenomen in bijlage 2.

De belangrijkste doelstelling voor het Natura 2000-gebied zijn:

- **Grijze duinen:** Uitbreiding en herstel kwaliteit van grijze duinen *H2130, ook als habitat van tapuit A277, velduil A222 en blauwe kiekendief A082, door tegengaan vergrassing en verstruweling.
- **Open vochtige duinvalleien, inclusief vochtige duinbossen:** Behoud oppervlakte en herstel kwaliteit van vochtige duinvalleien (*kalkrijk*) H2190_B. Behoud vochtige duinvalleien H2190 als habitat van roerdomp A021, lepelaar A034, blauwe kiekendief A082, velduil A222, noordse woelmuis *H1340, nauwe korfslak H1014 en groenknolorchis H1903 (ver-

grotting oppervlakte is vrijwel overal gedaan). Meer ruimte voor duinbossen (*vochtig*) H2180_B.

- **Graslanden:** Ontwikkeling heischrale graslanden *H6230, grijze duinen (*heischraal*) H2130_C en blauwgraslanden H6410 op kansrijke locaties.
- **Gradiënt binnenduinrand:** Herstel hydrologie/vochtgradiënt duinbossen (*binnenduinrand*) H2180_C, heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410.

In algemene zin dient er ruimte te zijn voor natuurlijke verstuiwing: witte duinen H2120 en embryonale duinen H2110, onder meer van belang als habitat voor kleine mantelmeeuw A183, dwergstern A195, bontbekplevier A137 en strandplevier A138.

Aandacht voor samenhangend landschap met een aantal gradiënten en mozaïeken door versterken van noord-zuid gradiënt en samenhang daarbinnen, herstel gradiënt van zeereep-binnenduinrand: droog-nat, meer of minder wind, meer of minder zout, jong-oud, (www.synbiosys.alterra.nl) behoud en herstel van mozaïeken: open-dicht, hoog-laag, behoud en herstel van de rust en donkerte voor fauna en het versterken van de samenhang met Noordzee, Wadden en Delta én met Meren en Moerassen.

3.3

Toetsing

Voor de Natura 2000-gebieden zijn in de aanwijzingsbesluiten instandhoudingsdoelen opgenomen. De instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling worden weergegeven in bijlage 3 en 4. Deze instandhoudingsdoelstellingen hebben betrekking op een aantal habitattypen, habitatrichtlijnsoorten, broedvogels en/of niet-broedvogels en overige natuurwaarden. De plannen worden hieronder getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van de relevante Natura 2000-gebieden.

Het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid om evenementen uit te voeren. De effecten van evenementen kunnen op dit moment zonder concrete plannen nog niet getoetst worden. In de regels van het bestemmingsplan is opgenomen dat bij concrete plannen een melding wordt gedaan bij het bevoegd gezag in het kader van de Wet natuurbescherming, de provincie Fryslân. In de regels is ook opgenomen dat de initiatiefnemer, indien de provincie dit nodig acht, een plan moeten opstellen, met daarin omschreven waar, hoe en wanneer dit evenement plaatsvindt. In bijlage B3.2.3 van het beheerplan van Natura 2000-gebied Waddenzee wordt aangegeven aan welke voorwaarden een evenement moet voldoen om in aanmerking te komen voor een vrijstelling van de vergunningplicht (Ministerie van IenM & Rijkswaterstaat Noord-Nederland 2016). In de regels van het bestemmingsplan is aangegeven dat in het plan aandacht moet worden besteedt aan de in deze voorwaarden beschreven effecten.

Het bestemmingsplan schrijft voor dat dit plan tenslotte ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Hiermee wordt gewaarborgd dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte evenementen uitblijven.

3.3.1

Oppervlakteverlies en versnippering

Hiervan is sprake als er een afname is van beschikbaar oppervlak van leefgebied voor soorten en/of habitatype of als habitats en/of het leefgebied van soorten uiteenvallen.

De delen van het plangebied die onderdeel vormen van Natura 2000-gebied Waddenzee zijn bestemd als Natuur. In deze delen van het plangebied worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Oppervlakteverlies en versnippering van het Natura 2000-gebied in het geheel en het hier met name optredende beheertype H1140A Slik- en zandplaten treedt niet op. Het plangebied ligt buiten de begrenzing van overige Natura 2000-gebieden, zoals Natura 2000-gebied Duinen Terschelling, en veroorzaakt in deze gebieden dan ook geen oppervlakteverlies en versnippering.

3.3.2

Verzuring en vermesting

Verzuring en vermesting worden in Nederland met name veroorzaakt door de aanvoer van stikstof door landbouwactiviteiten, industrie en verkeer. Doordat verzuring en vermesting veroorzaakt worden door dezelfde bronnen, worden beide factoren hier gezamenlijk behandeld.

Het plan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Er is geen ander dan het bestaande effect op de stikstofdepositie. (Significant) negatieve effecten als gevolg van verzuring en vermesting treden niet op.

3.3.3

Verzoeting en verzilting

Het bestemmingsplan maakt geen activiteiten mogelijk die kunnen leiden tot verzoeting of verzilting van delen van het Natura 2000-gebied, zoals zoetwaterlozingen. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitats en soorten zijn uitgesloten.

3.3.4

Verontreiniging

Hiervan is sprake wanneer als gevolg van menselijke activiteiten verhoogde concentraties van stoffen in een Natura 2000-gebied terechtkomen die een negatief effect kunnen hebben op aangewezen soorten of habitatypen.

Het bestemmingsplan maakt geen vestiging van nieuwe industrie mogelijk en maakt geen lozing van afvalstoffen in of nabij het Natura 2000-gebied Waddenzee mogelijk. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van aangewezen habitats en soorten door verontreiniging als gevolg van het plan zijn dan ook niet aan de orde.

3.3.5

Verdroging en vernatting

Hiervan kan sprake zijn wanneer de (grond)waterstand in Natura 2000-gebied als gevolg van menselijke activiteiten (tijdelijk) lager is dan gewenst.

Het bestemmingsplan maakt geen (grond)wateronttrekking mogelijk die kan leiden tot verdroging. Ook maakt het plan geen activiteiten mogelijk die leiden tot een plaatselijke verhoging van de (grond)waterstand. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitats en soorten zijn uitgesloten.

3.3.6

Stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek substraat

Hierbij gaat het om door mensen veroorzaakte veranderingen in de stroomsnelheid en overstromingsfrequentie van wateren en om veranderingen in de bodemeigenschappen.

Het plan maakt geen nieuwe activiteiten mogelijk die zullen leiden tot veranderingen in de zand- en slibplaten. Daarom zijn geen door het plan veroorzaakte veranderingen in stroomsnelheid, overstromingsfrequentie en dynamiek van het substraat van Natura 2000-gebied Waddenzee in en om het plangebied aan de orde. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van habitats en soorten als gevolg van deze factoren treden niet op.

3.3.7

Geluid

Hierbij gaat het om verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen, veroorzaakt door menselijke activiteiten. Vogels, vissen en zeezoogdieren zijn in meer of mindere mate gevoelig voor verstoring door geluid.

BESTAANDE SITUATIE

Voor geluid geldt dat er in de bestaande situatie al relatief hoge mate van geluidsbelasting rond het plangebied aanwezig is. Daarbij gaat het vooral om de havenactiviteiten, (o.a. het laden en lossen van schepen en (vracht)auto's, geluid van scheepshoorns) en de ligging naast het dorp West-Terschelling.

GELUID REALISATIEFASE

In de realisatiefase wordt geluid geproduceerd, doordat de bouwwerkzaamheden in de buitenlucht plaatsvinden. Ten aanzien van de effecten in de aanleg-

fase is het relevant om op te merken dat alleen kleine ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, zodat de verstoring steeds zeer tijdelijk is.

Het plangebied ligt tussen bestaande geluidsbronnen in. Gezien de aard van het plan dat weinig nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt zal het geluidsniveau tijdens de gebruiksfase niet in betekenisvolle mate toenemen, te meer omdat het plangebied is gelegen in een gebied waar in de huidige situatie al veel bedrijvigheid heerst.

GELUID GEBRUIKSFASE

Vissen

De kennis over de gevoeligheid van vissen voor geluid en trilling is beperkt. Uit studies rond de aanleg van offshore windparken blijkt dat er geen blijvende negatieve effecten op de onderzochte vispopulaties optreden, maar dat er hooguit sprake is van een tijdelijke verstoring (Hoffmann *et al.*, 2000, Jensen *et al.*, 2004). Vissen zijn gevoelig voor onderwatergeluid, maar het is bekend dat zij tijdelijk wegvluchten van de geluidsbron en na beëindiging van de verstoring weer terugkeren. De fint, zeeprík en rivierprík verblijven in het algemeen slechts kort in de Waddenzee en gebruiken dit deel van de Waddenzee voornamelijk als doortrekroute.

Het plan maakt zeer beperkt activiteiten mogelijk die onderwatergeluid kunnen veroorzaken. Het gaat hierbij om de vervanging en (op beperkte schaal) aanleg van steigers in de Kom en bij het 1^e, 2^e en 3^e dok. Op deze plaatsen wordt ook in de huidige situatie al veel geluid geproduceerd. Zo worden vanaf het veerhaventerrein intensieve veerdiensten onderhouden tussen Terschelling, Vlieland, Harlingen en Ameland.

Verstoring van vissen door geluid is uitgesloten in de gebruiksfase. Voor de aanlegfase geldt dat, gezien de zeer lokale impact van de ingrepen, de korte tijdsduur van de werkzaamheden en de huidige geluidverstoring in de haven geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen vissoorten aan de orde zijn.

Zeezoogdieren

Er zijn studies die aangeven dat rustende zeehonden een relatief hoog geluidsniveau tot 57 dB(A) tolereren (Brasseur, 2009). Voor zeehonden is echter ook een lagere drempelwaarde van 45 dB(A) gevonden (Arcadis 2016).

De belangrijke rustplaatsen voor zeehonden zijn op vrij grote afstand (circa 1800 m) van het plangebied gelegen (wadkanovaren.nl). De verstoringzone van 45 dB(A) van de aanleg- en gebruiksfase zal zeker niet tot deze voor beide soorten belangrijke rustplaatsen reiken. In de directe omgeving van de haven zijn geen hoge aantallen van zeehond en grijze zeehond te verwachten. Derhalve zullen negatieve effecten op zeehonden niet optreden.

Bruinvissen kunnen hooguit verstoring ondervinden als gevolg van onderwatergeluid. Zoals hierboven bij de vissen is toegelicht is de productie van onderwatergeluid beperkt tot korte periodes tijdens de realisatiefase en is bovendien ook in de huidige situatie sprake van relatief veel geluidverstoring in de directe omgeving van de haven. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van bruinvis als gevolg van de plannen treden dan ook zeker niet op.

Vogels

Er zijn verschillende drempelwaarden bekend als het gaat om geluidsverstoring van vogels. Voor foeragerende vogels op het wad zijn waarden bekend van 51 dB(A) (Wintermans, 1991), terwijl voor broedvogels van open gebied effecten vanaf 47 dB(A) optraden (Reijnen en Foppen, 1991). Over het algemeen wordt voor vogels als veilige drempelwaarde een geluidsbelasting van 45 dB(A) gehanteerd waarboven effecten op kunnen treden.

De afstanden waarover verstoring op kunnen treden verschillen wel sterk van soort tot soort. De verstoringsafstanden van steltloper op wadplaten variëren bijvoorbeeld van circa 25 meter tot een kilometer. Daarbij is vastgesteld dat de aantallen steltlopers, eenden en ganzen nabij voetpaden significant lager zijn. Niet alleen recreatie, maar ook constructiewerkzaamheden kunnen leiden tot significant lagere aantallen steltlopers en eenden (Krijgsveld *et al.* 2008). Ook van kustbroedvogels is bekend dat het aantal broedparen lager is en/of het broedsucces lager is in de nabijheid van voet- en fietspaden (Krijgsveld *et al.* 2008).

BROEDVOGELS

Het plangebied omvat een haventerrein, waardoor in de huidige situatie al sprake is van een relatief grote verstoringszone van geluid. Bovendien ligt iets ten westen van het plangebied een strandopgang. Daar komt bij dat vanuit het plangebied intensieve veerdiensten worden onderhouden van Terschelling naar het vasteland. Ook dit brengt in de huidige situatie al veel verstoring met zich mee. Door de verstorende werking van bebouwing, (haven)bedrijvigheid en (strand)recreatie is in de huidige situatie al sprake van relatief veel verstoring. Als verstoringsgevoelig aangewezen broedvogelsoorten zijn dan ook niet in de nabijheid van het plangebied te verwachten. Deze soorten broeden meer westelijk in het duingebied van de Noordsvaarder. Doordat de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd, zal de aanlegfase niet leiden tot negatieve effecten op aangewezen broedvogels.

Potentieel vindt verstoring van broedvogels tijdens de gebruiksfase plaats door recreanten die het duingebied intrekken. Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe woningen mogelijk en biedt slechts ruimte voor de aanleg van een beperkt aantal aanlegplaatsen. Bovendien wordt voor heel Terschelling slechts een geringe toename verwacht van het aantal overnachtingen van recreanten. Dit laatste is onder cumulatie verder uitgewerkt. Negatieve effecten op aangewezen broedvogels van de Waddenzee en Duinen Terschelling zijn dan ook niet aan de orde tijdens de realisatie- en gebruiksfase.

NIET-BROEDVOGELS

De soorten lepelaar, grutto, kluut, bontbekplevier, wulp, tureluur en strandplevier zijn in de effectenindicator van het ministerie van Economische Zaken aangeduid als geluidsgevoelig. Lepelaar komt in de directe nabijheid van het plangebied hooguit incidenteel voor. Er is in potentie sprake van een mogelijk verstoringseffect door geluid op de andere soorten.

Zoals bij broedvogels is aangegeven gaat in de huidige situatie al veel geluidsverstoring uit van het havengebied en het aangrenzende dorp van West-

Terschelling. Hierdoor is ook in de huidige situatie al geen optimaal foerageergebied voor verstoringgevoelige niet-broedvogels om het plangebied aanwezig. Het plan maakt slechts op zeer beperkte schaal ontwikkelingen mogelijk binnen het plangebied die bovendien op meer dan 1000 meter afstand van de belangrijke hoogwatervluchtplaats (HVP) ter hoogte van het voormalige kleidepot zijn gesitueerd, waardoor verstoring van de HVP niet aan de orde is. Zoals bij de broedvogels is toegelicht, leiden de plannen ook niet tot een grote toename van het aantal recreanten.

Ten opzichte van de huidige situatie valt dan ook niet te verwachten dat de ontwikkelingen in het plangebied effect hebben op de intensiteit van de geluidsverstoring. Evenmin is het te verwachten dat hierdoor de huidige verstoringzone wordt vergroot, aangezien alleen kleinschalige en kortdurende ontwikkelingen mogelijk zijn. Significante negatieve effecten als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van geluid treden dan ook niet op.

Gezien de aard van de plannen zijn in de aanleg- en gebruiksfase dan ook geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de aangewezen niet-broedvogels te verwachten.

3.3.8

Licht

Hierbij gaat het om verstoring door kunstmatige lichtbronnen.

Ook licht kan een verstoring effect hebben op vogels en andere dieren. Over het algemeen wordt aangenomen dat een verlichtingssterkte van boven de 0,1 lux negatieve effecten kan veroorzaken. Ten aanzien van licht zijn twee zaken van belang. In de eerste plaats de reeds aanwezige lichtbronnen rond het plangebied afkomstig van verkeer, havenactiviteiten, straatverlichting en woonbebouwing. In de tweede plaats is de aanwezigheid van voor licht verstoringgevoelige fauna van belang.

Wat betreft het tweede punt kan worden geconcludeerd dat, wegens de bestaande lichtbronnen, relatief weinig voor licht gevoelige dieren rond het plangebied aanwezig zullen zijn.

In het bestemmingsplan zijn lichtmasten beperkt tot de bestaande lichtmasten en zijn uitsluitend bij afwijking nieuwe lichtmasten toegestaan, waarbij de lichtuitstraling voor de Natura 2000-gebieden niet mag toenemen. Ook is een algemene mogelijkheid voor het stellen van nadere eisen opgenomen aan lichtmasten en andere lichtvoorzieningen met het oog op het voorkomen van lichtuitstraling voor de Natura 2000-gebieden. Daarmee zijn negatieve effecten op aangewezen soorten en habitats van Natura 2000-gebied Waddenzee uitgesloten.

3.3.9

Trilling

Hierbij gaat het om verstoring door trillingen in bodem en water die veroorzaakt worden door menselijke activiteiten.

Het plan maakt het vervangen en aanleggen van steigers mogelijk in de Kom en bij het 1^e, 2^e en 3^e dok. De werkzaamheden die daarmee gepaard gaan, kunnen trillingen veroorzaken. De werkzaamheden op het land veroorzaken veel minder trillingen en vinden gezien de aard van het plan gedurende korte tijd plaats en worden hier dan ook niet verder behandeld.

De locaties waar werkzaamheden aan steigers mogelijk worden gemaakt bevinden zich aan weerszijden van de veerhaven van Terschelling waar de vaarbewegingen van de veerboten al in de huidige situatie trillingen veroorzaken. Hetzelfde geldt voor andere schepen die de haven van Terschelling aandoen. Daarbij komt dat trillingen onder water minder ver reiken dan onderwatergeluid. Voor geluidsverstoring kan de conclusie worden getrokken dat onderwatergeluid geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Waddenzee veroorzaken. Negatieve effecten als gevolg van trillingen kunnen dan ook worden uitgesloten voor het bestemmingsplan.

3.3.10

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Een deel van de aangewezen watervogels en steltlopers van Natura 2000-gebied Waddenzee is gevoelig voor verstoring door menselijke aanwezigheid (zie ook bij geluidverstoring).

Het plangebied ligt echter in een gebied waar in de huidige situatie al veel optische verstoring optreedt. Vanuit de haven worden veerdiensten onderhouden van Terschelling naar het vasteland. Daarnaast zorgen de andere boten en jachten en de bedrijvigheid in het aangrenzende dorp West-Terschelling al voor relatief veel optische verstoring. Dit betekent dat de omgeving van het plangebied in de huidige situatie al weinig geschikt is voor verstoringgevoelige soorten.

Het bestemmingsplan maakt geen grote ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een relevante toename van optische verstoring ten opzichte van de bestaande verstoring. Voor de gebruiksfase geldt dat in de huidige situatie al sprake is van veel recreatie in en om de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling. Zo is in de huidige situatie is al sprake van recreatief medegebruik van Natura 2000-gebied Waddenzee binnen het plangebied, zoals wadlopen en sportvissen. Het bestemmingsplan maakt eveneens extensief recreatief en educatief medegebruik mogelijk, waarbij recreatie en educatie ondergeschikt is aan de functie natuur. De recreatiedruk neemt gezien de aard van de plannen dan ook niet aanzienlijk toe (zie ook geluidsverstoring).

Ten opzichte van de huidige situatie valt niet te verwachten dat de ontwikkelingen in het plangebied effect hebben op de intensiteit van de huidige verstoring. Evenmin zal hierdoor de huidige verstoringzone wordt vergroot. De verstoring gaat op in de bestaande verstoring. Het plan zal daarom geen effect

hebben op de huidige, reeds aanwezige optische verstoring. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen soorten als gevolg van de nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van optische verstoring treden niet op.

3.3.1.1

Mechanische effecten

Hiervan is sprake wanneer als gevolg van mechanische activiteiten negatieve effecten op soorten en/of habitats optreden. Hierbij kan gedacht worden aan betreding, luchtwervelingen of golfslag.

Het bestemmingsplan maakt geen bouwactiviteiten in of direct grenzend aan de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling mogelijk. Mechanische effecten als gevolg van de bouwactiviteiten treden niet op. Wel maakt het bestemmingsplan extensief educatief en recreatief medegebruik mogelijk in het Natura 2000-gebied ondergeschikt aan de functie natuur. Ook in de huidige situatie is al sprake van recreatief medegebruik, zoals wadlopen en sportvissen. Daarmee maakt het plan geen nieuwe activiteiten mogelijk die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen habitats en soorten als gevolg van mechanische effecten.

3.3.1.2

Landschappelijke waarden

Het Waddenzeegebied wordt in het kader van de PKB en de status als Beschermde Monument Waddenzee als volgt getypeerd. "Bijzondere landschappelijke schoonheid; weidse karakter, het vrije spel der elementen, de voortdurende wijziging van de grenzen van land en water en de grote vormenrijkdom. Het landschap kenmerkt zich door zijn vrijwel ongeschonden en open karakter. Van wezenlijk belang is voorts de in het gebied heersende rust."

De bebouwing op het terrein van de Werkhaven mag op basis van het bestemmingsplan niet worden uitgebreid.

Voor de vervanging en aanleg van steigers is in de regels van het bestemmingsplan opgenomen dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de landschappelijke waarden. Bovendien mogen steigers uitsluitend worden gesitueerd op locaties waar in de huidige situatie al steigers aanwezig zijn. De vervanging en aanleg van steigers zorgen dan ook niet voor aantasting van de landschappelijke waarden van de Waddenzee.

Nieuwe lichtmasten zijn hooguit toegestaan, indien deze niet zorgen voor een toename van lichtuitstraling richting Natura 2000-gebied Waddenzee. Dit waarborgt dat de landschappelijke waarden van de Waddenzee niet worden aangetast door verlichting in het bestemmingsplangebied.

Als gevolg van de plannen vindt geen aantasting plaats van ‘het vrije spel der elementen’; de wind- en getijdewerking ter plaatse van de zand- en slikplaten worden niet beïnvloed.

Tot slot is niet te verwachten dat de heersende rust in het gebied wordt beïnvloed, met uitzondering van de realisatiefase van de verschillende planonderdelen. Dit is echter gezien de aard van het plan een zeer beperkte periode die geen meetbare aantasting veroorzaakt.

3.4

Cumulatie

Hiervoor zijn de effecten van het plan op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling beschreven. De effecten van het plan in combinatie met andere ontwikkelingen buiten het plangebied zouden echter in cumulatie kunnen leiden tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Daarom wordt hieronder uitgewerkt of het plan in combinatie met andere plannen een cumulatief effect heeft op Natura 2000-gebieden in de omgeving.

Het voornaamste plan in de omgeving van het plangebied is Bestemmingsplan West-Terschelling 2012, dat een groot deel van het dorp West-Terschelling omvat. Daarnaast zijn in de omgeving van het plangebied enkele kleine plannen vastgesteld, te weten de bestemmingsplannen West-Terschelling - Sportlaan, West-Terschelling Aletalaan fase 4, West-Terschelling Campus en West-Terschelling - Torenstraat.

Bestemmingsplan West-Terschelling 2012 betreft een conserverend plan dat de bouw van maximaal 117 woningen mogelijk maakt, waaronder enkele recreatiewoningen. Het bestemmingsplan West-Terschelling Aletalaan fase 4 maakt daarnaast de bouw van maximaal 35 woningen mogelijk. Bestemmingsplan West-Terschelling Campus biedt de mogelijkheid voor de bouw van een studentencampus. Bestemmingsplan Torenstraat 43 maakt uitbreiding van de Hema mogelijk. Deze laatste bestemmingsplannen betreffen derhalve kleinschalige ontwikkelingen. De ontwikkelingen concentreren langs de oostrand van de bebouwde kom en nabij de haven van West-Terschelling. De plannen zorgen niet voor grootschalige ontwikkelingen aan de westzijde van West-Terschelling.

De plannen betreft alle locaties op meer dan 200 meter afstand van de Natura 2000-gebieden, zodat hooguit sprake kan zijn van externe werking. Cumulatieve effecten tijdens de bouwfase vallen niet te verwachten, aangezien de grootschalige bouwprojecten (Aletalaan en Campus) op dit moment al zijn uitgevoerd dan wel in uitvoering zijn, zodat de werkzaamheden in het kader van het bestemmingsplan niet samenvallen met deze projecten. Wel is in potentie verstoring door geluid, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten mogelijk door bezoekers aan de Natura 2000-gebieden, indien het aantal inwoners en het toerisme toenemen als gevolg van de plannen. Uit onderzoek door Oranjewoud in verband met Bestemmingsplan West-Terschelling 2012 blijkt dat het inwonersaantal van West-Terschelling naar

verwachting met hooguit enkele tientallen toeneemt tussen 2010 en 2020. Het benodigde aantal woningen neemt sterker toe dan het inwonersaantal, doordat huishoudens gemiddeld minder personen omvatten (Verhagen & Koomen 2011). Hoewel het aantal woningen in West-Terschelling toeneemt, zal het bezoekersaantal van de Natura 2000-gebieden dus niet merkbaar toenemen als gevolg van de plannen, gezien het grote aantal recreanten in de Natura 2000-gebieden.

In het geval van toerisme is met name relevant hoe het toerisme zich ontwikkelt op heel Terschelling. Uit het onderzoek van Oranjewoud blijkt dat het aantal overnachtingen van recreanten op heel Terschelling naar verwachting slechts met 0,5% toeneemt (1.825 extra overnachtingen op een huidig totaal van ongeveer 435.000 overnachtingen) in de periode tussen 2010 en 2020 (Verhagen & Koomen 2011). Op basis van deze prognoses valt niet te verwachten dat in cumulatie met de andere projecten op Terschelling de zeer geringe toename van recreatie in of nabij de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling leidt tot een significante toename van verstoring door geluid, licht en optische verstoring. In cumulatie met andere ontwikkelingen zijn dan ook geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Waddenzee en Duinen Terschelling te verwachten.

3.5

Conclusies

Er zijn als gevolg van het plan, al dan niet in cumulatie met ander plannen, geen (significant) negatieve effecten aan de orde op instandhoudingsdoelstellingen van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden. Het plan is daarmee op het punt van gebiedenbescherming niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Provinciaal natuurbeleid

4

4.1

Provinciaal ruimtelijk natuurbeleid

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUURNETWERK
NEDERLAND

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten het NNN bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied. Hieronder vallen de gebieden die zijn aangewezen als ‘weidevogelkansgebied’ of ‘weidevogelparel’.

NATUUR BUITEN HET NNN

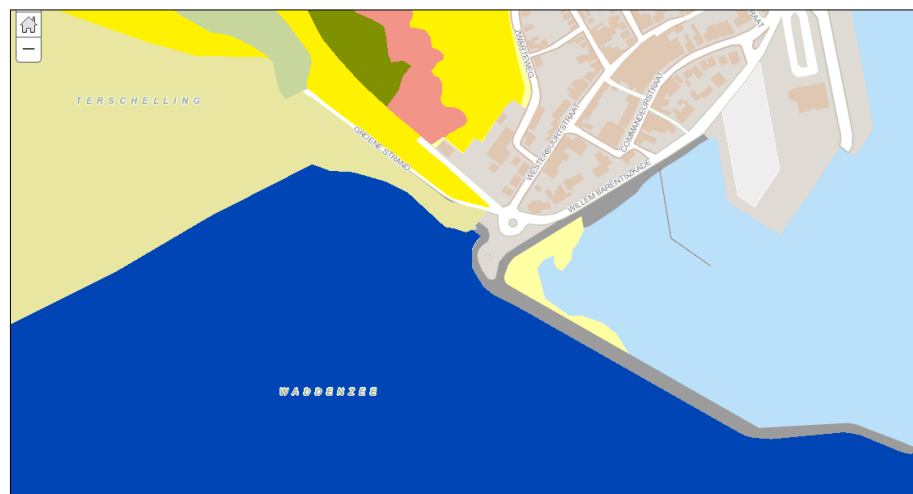
Figuur 3. Ligging van het plangebied (rode begrenzing) ten opzichte van het NNN zoals vastgelegd in Verordening Romte Fryslân 2014 (Bron: Ruimtelijkeplannen.nl). Lichtblauw: NNN-water, lichtgroen: NNN-overige natuur, blauwgroen: NNN-beheergebied

4.2

Inventarisatie

NATUURNETWERK
NEDERLAND

Delen van het plangebied zijn in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid aangewezen als NNN. Het Groene strand aan de westrand en het voormalig kleidepot aan de oostrand is aangewezen als NNN - overige natuur. De Plaat is aangewezen als NNN - water. Het havengebied zelf is niet aangewezen als NNN (zie figuur 3).

- N01.01 Zee en wad
- N01.02 Duin- en kwelderlandschap
- N08.02 Open duin
- N08.04 Duinheide
- N15.01 Duinbos
- N00.02 Om te vormen natuur

Figuur 4. Aangewezen beheertypen van het NNN

(Bron: Natuurbeheerplan 2017;

http://www.fryslan.frl/beleidsthemas/natuurbeheerplan-2017_3541/)

De tweede kaart geeft een uitsnede van de Westzijde van het plangebied

De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn in Fryslân vastgelegd in het provinciale Natuurbeheerplan. Op de bij het Natuurbeheerplan behorende beheertypenkaart worden alle bestaande natuur, nog te ontwikkelen (begrensde) natuur, alle agrarische natuur en de landschapselementen aangegeven en getypeerd volgens de Index Natuur en Landschap. Op basis van het Natuurbeheerplan is het Groene strand aangewezen als beheertype N08.02 - Open duin. Het voormalig kleidepot is aangewezen als beheertype N01.02 - Duin- en kwelderlandschap (zie figuur 4).

Het beheertype Open duin omvat kustduinen met structuurrijke vegetaties en onbegroeide delen, waarin processen als verstuiving en begrazing zorgen voor variatie. Open duin bestaat uit een afwisseling van lage mos- en korstmosrijke vegetaties, grazige vegetaties, kruidenrijke duingraslanden, zoomvegetaties, ruigtes en laag struweel (Portaal natuur en Landschap; geraadpleegd op 13-04-2017). Het deel van het Groene strand binnen het plangebied omvat in de huidige situatie uitsluitend gazons.

Het beheertype Duin- en kwelderlandschap bestaat uit kustgebieden en kwelder met een hoge wind- en waterdynamiek. Het beheertype kan verschillende andere beheertypen van de duinen, zoals open duin en vochtige duinvallei, omvatten, die echter door het veranderlijke landschap niet apart in het beheer kunnen worden vastgelegd (Portaal natuur en landschap; geraadpleegd op 13-04-2017)

De dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen als 'natuur buiten het NNN' liggen op circa 4 kilometer ten oosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde weidevogelkansgebied ligt op 100 meter ten oosten van het plangebied. Tussen het plangebied en deze gebieden ligt een bedrijventerrein.

NATUUR BUITEN HET NNN

4.3

Toetsing

4.3.1

Natuurnetwerk Nederland

Een ruimtelijk plan mag op basis van de Verordening Romte Fryslân 2014 geen activiteiten of ontwikkelingen mogelijk maken die leiden tot:

- een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN;
- een significante vermindering van de oppervlakte van het NNN;
- een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het NNN.

Deze effecten kunnen optreden in het plangebied zelf, maar door middel van externe werking ook op aan het plangebied grenzende delen van het NNN. Te denken valt aan optische verstoring en verstoring door geluid, trilling, (kunst)licht of betreding.

Hieronder worden de effecten van het Bestemmingsplan getoetst, waarbij de effecten zijn uitgesplitst over de realisatiefase en gebruiksfase.

REALISATIEFASE

Het bestemmingsplan maakt geen bouwwerkzaamheden mogelijk binnen de delen van het plangebied die zijn aangewezen als NNN. Zo mag ter plaatse van het Groene strand geen uitbreiding plaatsvinden van het oppervlak verharding zonder overleg met het bevoegd gezag (provincie Fryslân). Op de Plaat en het voormalig kleidepot worden geen aanlegwerkzaamheden toegestaan. Oppervlakteverlies en versnippering tijdens de realisatiefase als gevolg van het plan kunnen daarmee worden uitgesloten.

Tijdens bouwwerkzaamheden nabij NNN-gebieden is echter in potentie ook verstoring door (kunst)verlichting, optische verstoring, geluid en trillingen mogelijk. Het bestemmingsplan maakt uitsluitend kleinschalige nieuwe ontwikkelingen mogelijk.

Het plan maakt de vervanging dan wel kleinschalige uitbreiding van de steigers in de Kom en het 1^e, 2^e en 3^e dok op plaatsen waar in de huidige situatie al steigers aanwezig zijn.

Bij al deze ontwikkelingen is relevant dat in de huidige situatie al sprake van veel verstoring door geluid, licht, trillingen en optische verstoring op het water en op het land binnen het plangebied. Optische verstoring en verstoring door geluid, licht en trillingen, die gezien de mogelijke ontwikkelingen hooguit zeer beperkt plaatsvinden, zullen dan ook niet leiden tot significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied in en om het plangebied.

Het plan veroorzaakt in de realisatiefase geen significant negatieve effecten op het oppervlak en de wezenlijke kenmerken van het NNN. Ook vindt geen aantasting plaats van de samenhang van het NNN.

GEBRUIKSFASE

Het bestemmingsplan voorziet in een geringe uitbreiding van het aantal aanlegplaatsen voor schepen en plezierjachten in de delen van het plangebied buiten het NNN waar ook in de huidige situatie al een groot aantal aanlegplaatsen aanwezig zijn. Potentiële negatieve effecten op het NNN beperken zich in dit geval tot externe werking. De uitbreiding zal, gezien het grote aantal al aanwezige ligplaatsen, niet leiden tot een significante toename van het aantal bezoekers aan het havengebied, te meer omdat voor het hele eiland Terschelling maar een zeer geringe toename van het aantal overnachtingen van recreanten wordt verwacht (Verhagen & Koomen 2011, zie ook hoofdstuk 3). Een geringe uitbreiding van het aantal ligplaatsen zal dan ook niet leiden tot een toename van optische verstoring en verstoring door geluid, licht en trillingen in het NNN-gebied.

Daarnaast maakt het plan kleinschalig recreatief en educatief medegebruik mogelijk. Dit is echter een voortzetting van het huidige gebruik, wat dan ook niet zal leiden tot een toename van verstoring binnen het NNN-gebied door recreanten.

Het plan maakt ook evenementen mogelijk, waarbij bij concrete plannen vooraf in overleg met de gemeente en het bevoegd gezag (provincie Fryslân) moet

worden afgestemd of het evenement doorgang kan vinden. Hierbij dient ook te worden afgewogen in hoeverre een evenement negatieve effecten kan veroorzaken op het NNN.

In het plangebied wordt in het bestemmingsplan geen kunstverlichting toegestaan die extra uitstraling van kunstlicht richting de Waddenzee veroorzaakt. Hiermee worden negatieve effecten door kunstlicht op het NNN-gebied voorkomen.

Bij concrete plannen voor evenementen dient vooraf te worden bepaald of negatieve effecten op het NNN te verwachten zijn. Voor het overige kan geconcludeerd worden dat de plannen in de gebruiksfase niet leiden tot een significant negatief effect op het oppervlak en de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied.

4.3.2

Natuur buiten het NNN

Gezien de ligging van het plangebied op grote afstand van gebieden die zijn aangewezen als natuur buiten het NNN en de aard van de ontwikkelingen, zijn geen negatieve effecten op natuur buiten het NNN te verwachten. De activiteit is daarmee op dit punt niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân 2014.

Het plangebied wordt van weidevogelkansgebied gescheiden door de bebouwing van een industrieterrein, waarvan in de huidige situatie al verstoring uitgaat. Het plan is bovendien een grotendeels conserverend plan dat geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk maakt. De mogelijke ontwikkelingen zullen gezien de ligging van het plangebied en de aard van de ontwikkelingen geen negatieve effecten op weidevogelkansgebieden veroorzaken. De activiteit is daarmee ook niet in strijd met het weidevogelbeleid uit de Verordening Romte Fryslân 2014.

4.4

Conclusie

Nieuwe evenementen dienen bij concrete plannen vooraf te worden getoetst op effecten het NNN. Voor het overige is het plan op het punt van natuur niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân. In dat geval leidt het plan in de realisatie- en gebruiksfase niet tot significant negatieve effecten op het oppervlak en de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied in en om het plangebied.

Soortenbescherming

5

Relevante wetgeving op het gebied van de soortenbescherming is uitgewerkt in de Wet natuurbescherming. De bescherming van flora en faunasoorten is in de Wnb opgedeeld in twee beschermingscategorieën:

WET- EN REGELGEVING

- Strikt beschermde soorten:
 - Soorten van de Vogelrichtlijn (art. 3.1);
 - Soorten van de Habitatrichtlijn (art. 3.5).
- Overige beschermde soorten:
 - Nationaal beschermde soorten (art. 3.10).
 -

Voor beide categorieën geldt dat het verboden is opzettelijk exemplaren te doden, vangen of plukken, en voortplantingsverblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen.

BESCHERMINGSREGIME

Een belangrijk verschil tussen beide beschermingsregimes is dat voor de strikt beschermde soorten ook het opzettelijk verontrusten verboden is, terwijl dit voor de overige beschermde soorten niet het geval is.

Voor vogels geldt daarnaast dat het opzettelijk storen niet verboden is in geval de storing niet van wezenlijk invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Echter, voor vogels die staan in bijlage II van de Conventie van Bern geldt deze uitzondering niet. Daarnaast is er een lijst met jaarrond beschermde broedvogelnesten. Dat houdt in dat voor de op deze lijst genoemde vogelsoorten de nestplaats ook buiten het broedseizoen beschermd is.

Het beschermingsregime van de overige (nationaal) beschermde soorten is voor elke soort gelijk. Wel kunnen provincies bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 verlenen voor deze soorten. Deze zogenaamde vrijstellingslijsten zijn opgenomen in de provinciale verordeningen en komen tussen de provincies grotendeels overeen. De provincie Fryslân heeft in haar 'Verordening vrijstelling' opgenomen dat voor in totaal 24 soorten een vrijstelling geldt van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid uit de Wnb. Een overzicht van deze soorten is opgenomen in bijlage 1.

Geraadpleegde databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn in de literatuurlijst opgenomen. Op 13 april 2017 is het uitvoerportaal 'quickscanhulp.nl' van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd (zie bijlage 2). Gegevens uit de geraadpleegde bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

BESCHRIJVING
RESULTATEN

Op basis van de verzamelde informatie middels bronnenonderzoek, bekende ecologische principes en expert judgement volgt onderstaand per soortgroep een beschrijving van de (te verwachten) effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten. Indien het nemen van vervolgstappen (zoals aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing) nodig is, wordt dit eveneens vermeld.

5.1

Planten

INVENTARISATIE

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van vier beschermde plantensoorten bekend, te weten dennenorchtis, stofzaad, wilde ridderspoor en groenknolorchtis (zie bijlage 2). Dennenorchtis en stofzaad groeien in (dennen)bossen en zijn door het ontbreken van bos uit te sluiten binnen het plangebied. Wilde ridderspoor is een akkerplant, waarvoor geschikt biotoop eveneens ontbreekt in het plangebied. Groenknolorchtis groeit in vochtige tot natte hoogwaardige (duin)schraalgraslanden die ontbreken binnen het plangebied. Voor de genoemde soorten is geschikt biotoop aanwezig in het duingebied ten westen van het plangebied.

EFFECTBEOORDELING

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Voor de uit de omgeving van het plangebied bekende beschermde plantensoorten biedt het plangebied geen leefgebied. Het nemen van vervolgstappen voor in het kader van de Wnb beschermde planten is in voorliggende situatie niet nodig.

5.2

Zoogdieren - vleermuizen

INVENTARISATIE

Uit de gegevens van de NDFF komt het voorkomen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger naar voren in de omgeving van het plangebied (zie bijlage 2). Alleen het havengebouw naast de passantenhaven biedt potentiële verblijfplaatsen voor deze vleermuissoorten geen. Vanwege het ontbreken van bomen zijn ook verblijfplaatsen van boombewonende soorten binnen het plangebied uitgesloten.

Het plangebied is door het ontbreken van opgaande beplanting en de grote mate van verharding van weinig waarde voor foeragerende vleermuizen. Een essentiële vliegroute van vleermuizen is niet te verwachten vanwege het ontbreken van opgaande beplanting, watergangen of andere lineaire structuren.

EFFECTBEOORDELING

Het bestemmingsplan maakt geen wijzigingen mogelijk ter plaatse van de bebouwing naast de passantenhaven. Eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen blijven behouden.

De weinige groenstructuren blijven eveneens bij de plannen behouden. Daarmee zijn ook geen negatieve effecten op het foerageergebied aan de orde. De functionaliteit van eventuele verblijfplaatsen wordt daarmee niet aangetast. Voor de te verwachten soorten is bovendien in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig in de omgeving van het plangebied. Als gevolg van het plan zijn geen verbodsoverredingen ten aanzien van vleermuizen aan de orde.

5.3

Zoogdieren – overige

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van de zeezoogdiersoorten gewone en grijze zeehond bekend. Daarnaast zijn 8 beschermde grondgebonden zoogdiersoorten bekend, te weten bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, gewone bosspitsmuis, egel, haas, konijn en egel (zie bijlage 2).

INVENTARISATIE

In het kader van de Voortoets Natura 2000 zijn de effecten van de plannen op gewone en grijze zeehond al getoetst. Voor deze soorten wordt daarom verwezen naar hoofdstuk 3.

EFFECTBEOORDELING

Het plangebied heeft weinig waarde voor grondgebonden zoogdiersoorten, doordat vegetatie in grote delen van het plangebied ontbreekt. Het plan maakt bovendien alleen kleinschalige ontwikkelingen mogelijk. Het is echter niet uitgesloten dat een verblijfplaats van enkele algemeen voorkomende soorten worden verstoord of vernietigd. Ook kunnen enkele dieren gedood worden. Voor de uit de omgeving bekende grondgebonden zoogdiersoorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van artikel 3.10 lid 1 van de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie ook bijlage 1). Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is daarom een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet nodig. Wel blijft de algemene zorgplicht van toepassing.

5.4

Vogels

Het havengebouw naast de passantenhaven is in potentie geschikt als broedplaats van huismus en gierzwaluw, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en die uit de omgeving van het plangebied bekend zijn (zie bijlage 2). Nesten van andere vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zijn door het ontbreken van geschikte broedlocaties niet aanwezig in het plangebied.

INVENTARISATIE

In het plangebied is geschikt broedgebied aanwezig voor enkele niet-jaarrond beschermde vogelsoorten die kunnen broeden op stenige plaatsen, zoals spreeuw en zwarte roodstaart. In de groenstrook langs de rand van de werkhaven en passantenhaven kunnen soorten als merel, tjiftjaf, winterkoning en zwartkop broeden. Ter hoogte van het voormalig kleidepot kunnen graslandsoorten als scholekster en graspieper broeden. Daarnaast kunnen, nu het

voormalig kleidepot is afgegraven, kustbroedvogels als bontbekplevier tot broeden komen.

EFFECTBEOORDELING

Het bestemmingsplan maakt geen wijzigingen mogelijk ter plaatse van de bebouwing naast de passantenhaven. Eventueel aanwezige nest- en verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw blijven samen met het bijbehorende foerageergebied behouden.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden (Wnb art. 3.1 en 3.5). Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen of door de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continu door te voeren. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

5.5

Amfibieën en vissen

INVENTARISATIE

Binnen het plangebied ontbreekt voortplantingswater voor beschermde amfibieën. Uit de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van rugstreeppad bekend (zie bijlage 2). Deze soort komt nabij West-Terschelling voor in een poel naast de Dellewal op ruim 100 meter van het voormalig kleidepot (Zumkehr 2011). Het is niet uitgesloten dat dit deel van het plangebied incidenteel gebruikt wordt als landbiotop. Hetzelfde geldt voor de uit de omgeving van het plangebied bekende soorten bruine kikker en kleine watersalamander (zie bijlage 2).

Van de in het kader van de Wnb beschermde vissoorten ontbreken waarnemingen in de omgeving van het plangebied (zie bijlage 2). Binnen het plangebied is uitsluitend zoutwater aanwezig. De beschermde zoetwatervissen kunnen worden uitgesloten binnen het plangebied. De houting, een trekvis die een deel van het leven in zee doorbrengt is tegenwoordig een uiterst zeldzame soort, die na 2000 nauwelijks in de Waddenzee wordt waargenomen (RAVON.nl). Negatieve effecten op deze soort als gevolg van het plan zijn uitgesloten.

EFFECTBEOORDELING

Als gevolg van de plannen gaat geen voortplantingsbiotoop van amfibieën verloren. Het bestemmingsplan maakt ter hoogte van het voormalig kleidepot natuurontwikkeling door natuurlijke processen mogelijk. Het plan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die een negatief effect kunnen hebben op het landbiotop van rugstreeppad, bruine kikker en kleine watersalamander. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Voor bruine kikker en kleine watersalamander geldt in de provincie Fryslân bovendien een vrijstelling van artikel 3.10 lid 1 van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een

ontheffingsaanvraag voor beschermde amfibieënsoorten niet nodig. Wel blijft de algemene zorgplicht van toepassing.

5.6

Reptielen

Uit het raadplegen van de NDFF (bijlage 1) komt naar voren dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen van levendbarende hagedis en zandhagedis bekend zijn. Voor zandhagedis is geschikt biotoop aanwezig in het duingebied grenzend aan het Groene Strand. Het gazon van het Groene Strand binnen het plangebied vormt geen geschikt leefgebied van deze soort die houdt van zandige duin- en heidevegetaties. Deze soort is daarom hooguit incidenteel in dit deel van het plangebied te verwachten.

INVENTARISATIE

Voor levendbarende hagedis, een soort van heideterreinen en structuurrijke ruigtes, ontbreekt geschikt leefgebied binnen het plangebied en in de direct aan het plangebied grenzende gronden.

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de beoogde plannen gaat geen leefgebied van de beschermde reptielensoorten zandhagedis en levendbarende hagedis verloren. Gezien de aard van de plannen voor het Groene Strand zijn negatieve effecten op zandhagedis uitgesloten.

EFFECTBEOORDELING

5.7

Ongewervelden

Uit de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de beschermde ongewervelden duinparelmoervlinder, grote parelmoervlinder, zilveren maan en kommavlinder bekend (Quickscanhulp.nl; zie bijlage 2). Gezien de huidige inrichting van het terrein (met name verharding, bebouwing en gazons) en het ontbreken van uitgestrekte duinvegetatie biedt het plangebied geen leefgebied voor deze soorten die voorkomen in hoogwaardige schraalgraslanden. In het plangebied kunnen mogelijk wel enkele individuen van algemene, niet beschermde soorten zoals kleine vos en klein koolwitje voorkomen.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep ongewervelden ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

EFFECTBEOORDELING

Conclusie en consequenties

6.1

Beschermde gebieden

Voor in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde Natura 2000-gebieden geldt dat bij concrete plannen een melding wordt gedaan bij het bevoegd gezag in het kader van de Wet natuurbescherming, de provincie Fryslân. De initiatiefnemer moet, indien de provincie dit nodig acht, een plan opstellen, met daarin omschreven waar, hoe en wanneer dit evenement plaatsvindt. Het bestemmingsplan schrijft voor dat dit plan tenslotte ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Hiermee wordt gewaarborgd dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte evenementen uitblijven.

Voor het overige zijn als gevolg van het plan, al dan niet in cumulatie met ander plannen, geen (significant) negatieve effecten aan de orde op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het plan is daarmee op het punt van gebiedenbescherming niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Nieuwe evenementen dienen bij concrete plannen eveneens vooraf te worden getoetst op effecten het NNN. Voor het overige is het plan op het punt van natuur niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân. Daarmee leidt het plan in de realisatie- en gebruiksfase niet tot significant negatieve effecten op het oppervlak, de samenhang en de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied in en om het plangebied.

6.2

Beschermde soorten

Het bestemmingsplan maakt in het plangebied geen ontwikkelingen mogelijk met een negatief effect op niet-vrijgestelde beschermde soorten, mits de benodigde werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor beschermde soorten is dan ook niet nodig.

6.3

Uitvoerbaarheid

De uitvoerbaarheid van evenementen kan zonder concrete plannen niet getoetst worden. In het bestemmingsplan is echter opgenomen dat, bij concrete plannen, een plan voor een evenement moet worden voorgelegd aan het bevoegd gezag, de provincie Fryslân. Op basis daarvan kan worden bepaald of een evenement doorgang kan vinden voor wat betreft de Wet natuurbescherming en de Verordening Romte Fryslân. Voor het overige kan worden gesteld dat het bestemmingsplan niet leidt tot (significant) negatieve effecten op in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde gebieden en soorten en niet in strijd is met het provinciaal ruimtelijke natuurbeleid. Daarmee staat de wetgeving de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.

Bronnen

7

7.1

Media

1. www.quickscanhulp.nl. Quickscanhulp.nl is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
2. www.telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
3. www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1, De effectenindicator, van het Ministerie van Economische Zaken, geeft generieke informatie over mogelijke effecten van activiteiten.
4. Portaal natuur en Landschap; geraadpleegd op 13-04-2017. <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/themas/overzicht-typen-natuur-en-landschap/natuurtypen/>
5. www.RAVON.nl ; geraadpleegd op 13-14-17
6. <http://www.wadkanovaren.nl/hvp.html> ; geraadpleegd op 13-4-17

7.2

Literatuur

7. Arcadis 2016. structuurvisie Eemsmond-Delfzijl. Passende Beoordeling. Projectnummer C05058.000142.0100. Referentie: 078514126:A.34 - Concept. Arcadis Nederland B.V., Arnhem.
8. Boer, E.P. de & E. van Hijum. Libellen in Friesland. Voorlopige Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Friesland 'De Hynstebiter', Warns 2005.
9. Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De Dagvlinders van Nederland, verspreiding (periode <1980-2003) en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
10. Brasseur, S. T. van Polanen Petel, M. Scheidat, E. Meesters, H. Verdaat, J. Cremer en E. Dijkma 2009. Zeezoogdieren in de Eems. Evaluatie van de Vliegtuigtellingen van zeezoogdieren tussen oktober 2007 en september 2008. Imares Texel - Wageningen, 2009, Rapport C061_09.

11. Brenninkmeijer, A., R.M.G. van der Hut & M. Koopmans 2008. Verspreiding (periode 1995-2008) van beschermde vissoorten in Fryslân, A&W-rapport 1029, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden.
12. Hoffman, E., J. Astrup, F. Larsen, S. Munch-Peterson en J. Stottrup, 2000. Effects of marine windfarms on the distribution of fish, shellfish and marine mammals in the Horns Rev. area. Danish Institute for Fisheries Research, Department of Marine Fisheries, Charlottenlund.
13. Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem, W. Ruitenbeek (red.) 2014. Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
14. Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels (verspreidingsperiode 1998-2000), Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
15. Jensen, H., P.S. Kristensen en E. Hoffmann 2004. Sandeels in the wind farm area Horns Reef, Danish Institute for Fisheries Research, Department of Marine Fisheries, Charlottenlund.
16. Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels. Update van literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Bureau Waardenburg.
17. Melis, J. (redactie) 2012. Werkatlas Zoogdieren van Friesland (verspreiding tot 15 november 2011), Zoogdierverseniging.
18. Ministerie van IenM & Rijkswaterstaat Noord-Nederland 2016. Natura 2000-beheerplan Waddenzee Periode 2016-2022.
19. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata) (verspreidingsperiode <1950-1997) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
20. Nie, dr. H. de 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (verspreidingsperiode 1971-1995), Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem.
21. Provincie Fryslân, Natuurbeheerplan 2017, GS 27 september 2016.
22. Reijnen, M.J.S.M. & R.P.B. Foppen 1991. Effecte van wegen met autoverkeer op de dichtheid van broedvogels. DLO-Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Leersum.
23. Reijnen, R., Foppen, R. & Veenbaas, G. 1997. Disturbance by traffic of breeding birds: evaluation of the effect and considerations in planning and managing road corridors. Biodiversity and Conservation 6, 567-581.
24. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014. Soortenstandaard Zandhagedis *Lacerta agilis*, versie 2.0. RVO-S20-402/BF16681
25. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2013 (verspreidingsperiode 2004-2013), bijlage bij RAVON 55, jaargang 16 (4).
26. Verhagen, R. & E. Koomen 2011. Memo Cumulatief effect voortoets bestemmingsplan West-Terschelling. Oranjewoud

27. Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting 2000. Dagvlinders in Fryslân: het vluchtige vastgelegd (verspreidingsperiode 1990-1999), Friese Pers Boekerij en KNNV Uitgeverij, Leeuwarden.
28. Wiersma, P. & M. van Roomen 2009. Hoogwatervluchtplaatsen van Terschelling op de kaart. SOVON-informatierapport 2009-11
29. Wintermans, G. 1991. De uitstralingseffecten van militaire geluidsproductie in de Marnewaard op het gedrag en de ecologie van wadvogels.
30. Wymenga, E., A. Brenninkmeijer, L. Heikoop & J. Schut (red.) 2006. Speciale beschermingszones en beschermde soorten in Fryslân (verspreidingsperiode 1995-2005), A&W-rapport 486, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden.
31. Zumkehr, P.J. 2011. Het bestemmingsplan West-Terschelling in relatie tot Natura2000 en de Flora en faunawet - een voortoets. Zumkehr ecologisch adviesbureau.

B i j l a g e n

1. Soortenvrijstellinglijst provincie Fryslân
2. Opgave van Quickscanhulp.nl
3. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Waddenzee
4. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Duinen Terschelling

Bijlage 1. Soortenvrijstellinglijst Provincie Fryslân

In onderstaande tabel zijn de soorten waarvoor in de provincie Fryslân vrijstelling geldt weergegeven (Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017).

Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Vos	<i>Vulpes Vulpes</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Mol	<i>Talpa europea</i>
Reptielen en amfibieën	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Middelste groene kikker (bastaardkikker)	<i>Rana esculenta</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>

Bijlage 2. Opgave van Quickscanhulp.nl

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - levering uit de Nationale Database Flora en Fauna

Disclaimer - De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

© NDFD - quickscanhulp.nl 13-04-2017 09:12:52

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rugstreepad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
duinparelmoervlinder	Insecten-Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
grote parelmoervlinder	Insecten-Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
kommavlinder	Insecten-Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
zilveren maan	Insecten-Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dennenorchis	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Stofzaad	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone zeehond	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grijze zeehond	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Rugstreepad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Groenknolorchis	Vaatplanten	wnb-hrl	0 - 1 km
Bruinvis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Bokkenorchis	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Gewone bosspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km

Bijlage 3. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Waddenzee

Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Waddenzee per habitattype en -soort en broedvogel- en niet-broedvogelsoort (bron: Essentietabel Waddenzee, website ministerie EZ)

		doelstellingen			draagkracht	
		oppervlakte	kwaliteit	populatie	aantal vogels	aantal paren
habitattypen						
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijden-gebied)	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1320	Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
H2120	Witte duinen	=	=			
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	=	=			
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
habitatsoorten						
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=		
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	=	>		
broedvogelsoorten						
A034	Lepelaar	=	=			430
A063	Eider	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	=	=			3
A132	Kluut	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	=	=			60
A138	Strandplevier	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	=	=			19000
A191	Grote stern	=	=			16000
A193	Visdief	=	=			5300
A194	Noordse Stern	=	=			1500
A195	Dwergstern	>	>			200
A222	Velduil	=	=			5

niet-broedvogelsoorten

A005	Fuut	=	=	310
A017	Aalscholver	=	=	4200
A034	Lepelaar	=	=	520
A037	Kleine Zwaan	=	=	1600
A039b	Toendrarietgans	=	=	geen
A043	Grauwe Gans	=	=	7000
A045	Brandgans	=	=	36800
A046	Rotgans	=	=	26400
A048	Bergeend	=	=	38400
A050	Smient	=	=	33100
A051	Krakeend	=	=	320
A052	Wintertaling	=	=	5000
A053	Wilde eend	=	=	25400
A054	Pijlstaart	=	=	5900
A056	Slobeend	=	=	750
A062	Toppereend	=	>	3100
A063	Eider	=	>	90000-115000
A067	Brilduiker	=	=	100
A069	Middelste Zaagbek	=	=	150
A070	Grote Zaagbek	=	=	70
A103	Slechtvalk	=	=	40
A130	Scholekster	=	>	140000-160000
A132	Kluut	=	=	6700
A137	Bontbekplevier	=	=	1800
A140	Goudplevier	=	=	19200
A141	Zilverplevier	=	=	22300
A142	Kievit	=	=	10800
A143	Kanoet	=	>	44400
A144	Drieteenstrandloper	=	=	3700
A147	Krombekstrandloper	=	=	2000
A149	Bonte strandloper	=	=	206000
A156	Grutto	=	=	1100
A157	Rosse grutto	=	=	54400
A160	Wulp	=	=	96200
A161	Zwarte ruiter	=	=	1200
A162	Tureluur	=	=	16500
A164	Groenpootruiter	=	=	1900
A169	Steenloper	=	>	2300-3000
A197	Zwarte Stern	=	=	23000

= : behoudsdoelstelling

> : verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

=(<) : Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering

Bijlage 4. Instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebied Duinen Terschelling

Overzicht van de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Duinen Terschelling per habitatype en -soort en broedvogel- en niet-broedvogelsoort (bron: Essentietabel Duinen Terschelling, website ministerie EZ)

		doelstellingen		draagkracht	
		oppervlakte	kwaliteit	populatie	aantal vogels
habitattypen					
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=		
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=		
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=		
H2110	Embryonale duinen	=	=		
H2120	Witte duinen	=	=		
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	=	=		
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	>	>		
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	>	>		
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	=	>		
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	=	>		
H2150	Duinheiden met struikhei	=	=		
H2160	Duindoornstruwelen	=	=		
H2170	Kruipwilgstruwelen	= (<)	=		
H2180A	Duinbossen (droog)	>	>		
H2180B	Duinbossen (vochtig)	>	>		
H2180C	Duinbossen (binnenduinerand)	=	=		
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	>	>		
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	=		
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	>	>		
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	=	=		
H6230	Heischrale graslanden	>	>		
H91D0	Hoogveenbossen	>	>		
habitatsoorten					
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=	
H1903	Groenknolorchis	=	=	=	

broedvogelsoorten

A004	Dodaars	=	=	20
A081	Bruine Kiekendief	=	=	45
A082	Blauwe Kiekendief	>	>	40
A137	Bontbekplevier	>	>	10
A138	Strandplevier	>	>	10
A195	Dwergstern	>	>	20
A222	Velduil	>	>	10
A275	Paapje	>	>	25
A277	Tapuit	>	>	100
A295	Rietzanger	=	=	120

= : behoudsdoelstelling

> : verbeter- of uitbreidingsdoelstelling

=(<) : Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft "ten gunste van" formulering

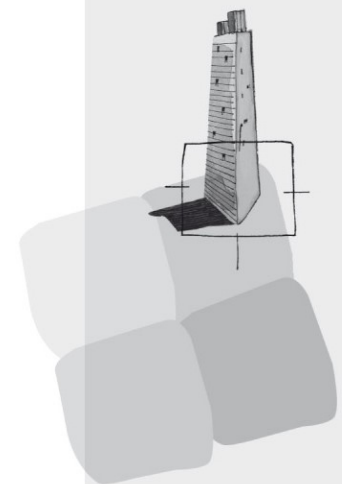
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Terschelling

Rapport
BügelHajema Adviseurs
bv

Projectleiding
Mevrouw M. Teensma

Projectnummer
554.00.00.07.00

BügelHajema Adviseurs bv
Adviseurs voor leefomgeving en
omgevingsrecht BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 0592 314 035
E info@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Bijlage 3. Overlegreactie provincie Fryslân

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25

www.fryslan.nl
provincie@fryslan.nl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Terschelling
Postbus 14
8880 AA WEST TERSCHELLING

Leeuwarden, 10 augustus 2017
Verzonden, 11 AUG. 2017

Ons kenmerk : 01441011
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : A.H. van Dijk / (058) 292 55 36 of a.h.vandijk@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : voorontwerpbestemmingsplan Havengebied Terschelling

Geacht college,

Op 17 juli 2017 is bovengenoemd plan ter advisering ontvangen.

De provinciale belangen in het plan zijn op een juiste wijze verwerkt.

Voor het overige merk ik nog op dat op de verbeelding en in de plantoelichting de bestemmingsnaam 'Water – waterkering' wordt gebruikt, maar in de planregels de bestemmingsnaam 'Waterstaat – waterkering'.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

mevr. W.A. Geertsma
manager Omgevingszaken